

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

LA SALLE MONTCADA I REIXAC

<i>CENTRE</i>	
<i>Nom</i>	<i>LA SALLE MONTCADA I REIXAC</i>
<i>Codi de centre</i>	<i>08021740</i>
<i>Web</i>	https://montcada.lasalle.cat

Data d'actualització

15 de setembre de 2024

Històric de versions

DATA	AUTOR	OBSERVACIONS
15/09/2024	Coordinació pedagògica	Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) nou de La Salle Montcada

1.- JUSTIFICACIÓ DEL PLA	4
2.- QUÈ ENTENEM PER ATENCIÓ A LA DIVERSITAT EN UNA ESCOLA INCLUSIVA DINS EL MARC DE LA NCA?	7
3.- DEL PROJECTE EDUCATIU A LA PROPOSTA PEDAGÒGICA DE CENTRE: L'ORGANITZACIÓ I LA GESTIÓ DEL CURRÍCULUM I DE LES MESURES EDUCATIVES	9
4.OBJECTIUS DEL PAD	21
5.- FUNCIONS DELS DIFERENTS PROFESSIONALS:.....	28
5.1. Funcions del coordinador/a pedagògic/a de centre:	28
5.2 Funcions del mestre/a especialistes en el suport a la inclusió (SIEI, SIAL i MESI):	29
5.3 Funcions del especialista d'orientació educativa secundària:.....	32
5.4 Funcions del coordinador/a de coeducació, convivència i benestar de l'alumnat.....	33
5.5 Funcions dels docent de l'aula d'acollida del centre:	34
5.6 Funcions del psicòleg/a escolar i del Servei d'orientació psicopedagògica (SOP)	36
5.7 Funcions del monitoratge d'atenció a la diversitat:	37
6.- COMISSIONS EDUCATIVES:.....	38
6.1 Comissió d'atenció educativa inclusiva (CAEI).....	38
6.2 Comissió social (COS):	40
7.- SERVEIS EXTERNS:	41
7.1 – EAP : Equip d'assessorament psicopedagògic.....	42
7.2 – Serveis Socials:.....	44
8. PLA ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA (PI o PSI)	45
9.- PROGRAMA SALUT-ESCOLA	55
10.- ALTRES PROJECTES DE CENTRE	56
11. CONTROL I AVALUACIÓ DEL PAD DE CENTRE	56
12.- ANNEX	57
12.1 ATENCIÓ I RESPOSTA EDUCATIVA A L'ALUMNT NESE	57
12.2 LEGISLACIÓ RELATIVA A L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	66
12.3 ENLLAÇOS D'INTERÉS	69

1.- JUSTIFICACIÓ DEL PLA

La inclusió és un procés sense fi que cerca maneres més eficaçes de respondre a la diversitat present de l'alumnat

Ainscow (2005)

Com defineixen P. Pujolàs i J. R. Lago (2006): Una escola inclusiva és aquella en la qual poden aprendre junts alumnes diferents, una escola que no exclou ningú, perquè no hi ha diferents categories d'estudiants, només hi ha una sola categoria d'alumnes, sense cap mena d'adjectius, que —evidentment— són diferents. A l'escola inclusiva només hi ha alumnes, a seques, sense adjectius; no hi ha alumnes corrents i alumnes especials, sinó simplement alumnes, cadascú amb les pròpies característiques i necessitats. La diversitat és un fet natural, és la normalitat: el més normal és que siguem diferents (afortunadament).

L'atenció educativa a tots els alumnes ha d'impregnar la cultura del centre i ha de tenir en compte:

- Una perspectiva transversal, que parteix d'un currículum per a tots i d'un projecte educatiu de centre que planifica unes estratègies metodològiques i organitzatives que garanteixen la participació i l'aprenentatge de tots els alumnes.
- Una perspectiva longitudinal, que preveu tot el recorregut pel sistema educatiu i que garanteix la coherència entre totes les etapes, des de l'educació infantil fins a l'educació postobligatòria, a fi de possibilitar l'assoliment d'una vida de qualitat i uns resultats personals valuosos.

Parlar d'una escola per a tothom implica concretar els principis següents:

1. El reconeixement de la **diversitat com un fet universal**: La diversitat en ella mateixa no és ni una benedicció ni una maledicció. És senzillament una realitat. El que importa és saber com viure junts. (Maalouf, 1949). L'escola ha de promoure: entorns rics d'aprenentatge, ajustats a les capacitats dels alumnes i a les seves possibilitats d'aprendre; i bones expectatives d'èxit de tots els alumnes perquè, d'acord amb les seves característiques, trobin entorns de convivència i d'aprenentatge que resultin estimulants a les seves capacitats i que en compensin les dificultats.
2. **El sistema inclusiu** com l'única mirada possible per donar resposta a tots els alumnes: La inclusió, més enllà de la provisió de serveis, implica un canvi en les expectatives d'aprenentatge de l'alumnat, un reconeixement de les possibilitats d'aprendre els uns dels altres i un treball interactiu dels professionals per donar respostes adequades a les necessitats dels alumnes, a fi que tots tinguin l'oportunitat de participar, de ser

valorats i d'assolir les finalitats de l'educació. És per tot això que l'escola inclusiva crea nous marcs de convivència i genera noves complicitats que afavoreixen l'equitat i la cohesió social, i s'associa a una voluntat de canvi i d'innovació sostingudes.

L'atenció educativa als alumnes en un context inclusiu requereix la implicació i el compromís dels centres per promoure les oportunitats educatives i les ajudes curriculars, personals i materials necessàries per al progrés de cadascú, assegurant-ne no només la presència (prevenció de l'absentisme i l'abandonament) i la participació (motivació i compromís personal amb el procés d'aprenentatge), sinó també facilitant-los uns aprenentatges valuosos per "dirigir-ne les vides mes eficaçment" (Whemeyer, 2009).

El sistema inclusiu promou l'atenció educativa a tots els alumnes i es fixa de forma especial en aquells grups d'alumnes amb un risc més gran de marginació o d'exclusió.

3. La **personalització de l'aprenentatge** perquè cada alumne pugui desenvolupar al màxim les seves potencialitats: La personalització de l'aprenentatge es pot entendre com el procés pel qual els centres educatius, d'una manera sistemàtica i estructurada, ajuden els estudiants a aprendre, a crear plans personals que condueixin a l'assoliment dels objectius, a formular-ne les aspiracions i a donar evidència del seu aprenentatge i avaluar-lo, acompanyats per professors que donen suport i exerceixen de mentors. La personalització no és un model d'intervenció ni admet una recepta concreta, sinó que és la resposta a l'exigència fonamental de centrar-se en l'alumne i en la formació de la persona en la seva totalitat. (Consell Escolar de Catalunya, 2014). Els criteris en els que es basa serien:

- L'alumne és el protagonista de l'aprenentatge i s'hi ha d'implicar de manera conscient, per la qual cosa és fonamental fomentar-li activament la motivació.
- El professorat ha de proporcionar estratègies d'aprenentatge que s'adaptin al ritme de cadascú tot respectant i aprofitant els coneixements, les experiències, destreses i preferències dels alumnes.
- El professorat ha de ser assessor i facilitador d'aquest aprenentatge. Ha d'estar ben format en comunicació i col·laboració, tenir el gust i l'aptitud d'aprendre i conèixer formes diversificades d'avaluació.
- El coneixement es construeix col·laborativament i es promou mitjançant entorns d'aprenentatge que incorporin recerca, resolució de problemes i treball per projectes, en un context que considera que compartir el coneixement és un component intrínsec del procés d'aprenentatge.
- La flexibilització del temps de les activitats, per la qual cosa cal replantejar i adaptar l'organització escolar als requeriments de la personalització de l'aprenentatge.

- La identificació de les necessitats dels alumnes i la concreció dels plans de treball corresponents parteixen del coneixement de les fortaleeses i les debilitats de cada alumne a través d'un procés d'avaluació i diàleg
- L'avaluació formativa és part del procés d'aprenentatge. La valoració dels estudiants es basa en els avenços personals i en l'evidència que mostren els resultats de les activitats desenvolupades, que informen del progrés, dels coneixements i d'allò que són capaços de fer

4. **L'equitat i la igualtat d'oportunitats com a dret** de tots els alumnes a rebre una educació integral i amb expectatives d'èxit: les propostes pedagògiques dissenyades pel centre han d'estar impregnades d'unes expectatives altes respecte a l'aprenentatge i a les possibilitats d'avenç dels alumnes; d'aquesta forma s'assegura que les mesures i els suports garanteixin que tots els alumnes desenvolupin les capacitats i competències necessàries per afavorir l'assoliment dels objectius personals i socials en matèria de creixement i ocupació.
5. La **participació i la corresponsabilitat** per construir un projecte comú a partir del diàleg, la comunicació i el respecte: La Llei d'educació destaca el paper protagonista de l'alumne en el seu propi procés educatiu i el seu dret a rebre una educació integral i de qualitat. D'altra banda, es destaca el dret i el deure dels alumnes a participar en la vida del centre i a gaudir d'una convivència pacífica i respectuosa, amb l'estímul permanent d'hàbits de diàleg i de cooperació. En aquest mateix sentit, l'eix 8 del document Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar (2012-2018) desplega un seguit d'actuacions per a la implicació i el compromís de la família en el seguiment de l'evolució de l'alumne.
6. **La formació del professorat** per promocionar oportunitats de creixement col·lectiu i per desenvolupar projectes educatius compartits: La formació del professorat és un recurs que contribueix a la millora dels projectes educatius dels centres i a l'enfortiment de les competències professionals del professorat i ha de servir per donar una resposta eficient i proporcionada a les necessitats educatives dels alumnes, com s'esmenta en un dels eixos de l'Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar (2012-2018).

2.- QUÈ ENTENEM PER ATENCIÓ A LA DIVERSITAT EN UNA ESCOLA INCLUSIVA DINS EL MARC DE LA NCA?

En temps anteriors, davant l'evidència de la diversitat a l'escola –aquest estat de "ser diferent" segons Bill Crawford– hem creat un sistema d'Atenció a la Diversitat. Les polítiques educatives ens han demanat fer plans d'atenció a la diversitat. Així, en aquests programes acceptàvem l'evidència de la diferència i organitzàvem paquets de mesures individualitzades per atendre aquelles necessitats educatives que diem són especials. Avui els temps ens conviden a mirar no només un tipus d'alumnat o professorat concret, sinó tot l'alumnat, desplegant una mirada inclusiva cap a la totalitat d'aquest. Una de les necessitats crítiques que motiva la construcció d'un Nou Context d'Aprenentatge a La Salle és precisament respondre amb qualitat i eficàcia a la diversitat present a les aules.

Aquesta diversitat és permanentment canviant, tant en qualitat com en quantitat. S'ha convertit al llarg dels anys en una preocupació i una ocupació difícil de satisfer des de les estructures, sistemes i recursos de l'escola malgrat els esforços i les mesures que s'han anat implementant.

Pensar en la personalització de l'acompanyament i l'aprenentatge de tots i cadascun dels nostres estudiants requeria multiplicar la presència d'educadors per assegurar el currículum. Perquè quan parlem de diversitat, en realitat, estem parlant de personalització, no només de diversitat disfuncional o patològica.

Hi ha diverses claus que, des d'aquesta perspectiva de respondre a la diversitat, impulsen el disseny NCA i que en síntesi podríem recollir així:

- Posar el focus a l'alumnat com a protagonista del seu propi aprenentatge. Això es tradueix que els seus propis processos de pensament i experiència copin la major quantitat de temps, espais i processos a l'escola, davant l'escolta passiva, la reproducció o repetició, el mecanicisme sense més ni més.
- Fer propostes i afavorir procediments que generin confiança i seguretat per guanyar autonomia.
- Aquesta perspectiva recolza la idea del respecte als diferents ritmes i habilitats així com l'impuls i l'estímul de les diferents capacitats perquè cadascú desenvolupi tot el seu potencial competencial.
- Si volem donar una resposta a la diversitat, la proposta en si mateixa ha de ser diversa: diversos entorns que provoquin diferents experiències, coneixements, nivells de complexitat, metodologies, diversitat de recursos, instruments i processos d'avaluació, etc.
- És el sistema en primer lloc el que ha de ser garant de respondre a les diferents necessitats de l'alumnat. En aquest sentit, ha de facilitar a l'autèntic actor del procés educatiu, l'educador, la seva funció de mediador, guia, possibilitador perquè cada persona pugui desenvolupar-se i trobar el millor itinerari per construir-lo integralment com a persona.

- El que funciona amb les persones més desafavorides per diferents motius ens il·lustra en la recerca d'allò que facilita l'aprenentatge en els diferents nivells i continguts: la significativitat, el sentit, la contextualització, la relació amb coneixements previs, la connexió amb la vida real, la seva aplicació. Tot això facilita la comprensió imprescindible per voler continuar aprenent.
- Juntament amb això la motivació, en connexió amb les emocions que s'activen en aquestes experiències d'aprenentatge i que són la porta i el motor que assegura l'esforç i la persistència necessàries en tot aprenent per continuar-hi.
- Sense perdre de vista les habilitats bàsiques que l'entorn social destaca per poder-nos desenvolupar i resoldre situacions presents i futures: Comunicació, Cooperació, Creativitat i Pensament crític. Són les habilitats a desenvolupar en tot el nostre alumnat, que juntament amb els Principis Pedagògics (Interioritat, Conducta autoregulada, Dimensió social, Ment – cos – moviment, Construcció del pensament) són la referència d'on posar l'accent o els objectius adaptats a les diferents necessitats i oportunitats de cadascun i elles. Aquests criteris i especificacions intenten assegurar un marc pedagògic integral que s'acompanya de les concrecions de contingut, metodològiques, d'avaluació i gestió (temps, espais, rols, coordinació...) orientades a aconseguir una escola inclusiva actualitzada a aquests temps.

El Pla d'Atenció a la Diversitat als centres La Salle està, per tant, indefectiblement, inserit i vinculat al Nou Context d'Aprenentatge ja que és aquest el que proporciona l'entorn, l'enfocament, els objectius i els mitjans per poder organitzar i dur a terme la diversitat d'atenció, que és com hem redefinit el sentit de la inclusió.

El Pla de Diversitat d'Atenció NCA ha d'estar orientat a aconseguir les 5 P, que tot l'alumnat senti que:

- té la proposta personalitzada que necessita per a ell/a.
- participa al procés d'aprenentatge
- té sentiment de pertinença en el seu grup - aula - context
- progressa en el seu coneixement i desenvolupament
- i d'alguna manera, tot això, el/la porta a poder presumir de créixer on i com ho està fent.

Il·lustració 1 Les 5 P de la NCA

Nou Context d'Aprenentatge (NCA) parteix de la diversitat i fa una proposta global i específica amb una mirada inclusiva des del punt de vista del disseny estructural,

metodològic i organitzatiu. És una oportunitat per trencar les condicions que limitaven en altres moments una inclusió autèntica.

3.- DEL PROJECTE EDUCATIU A LA PROPOSTA PEDAGÒGICA DE CENTRE: L'ORGANITZACIÓ I LA GESTIÓ DEL CURRÍCULUM I DE LES MESURES EDUCATIVES

*Els suports han de ser per adaptar l'escola a l'alumne i no l'alumne al sistema.
Muntaner (2000)*

El **projecte educatiu del centre** és el document estratègic marc de la institució escolar que en defineix el funcionament en l'àmbit curricular, organitzatiu, de gestió econòmica i de gestió de personal, que s'adapta a la realitat de l'alumnat i a l'entorn. En aquest sentit, concreta, interpreta i aplica el que estableix la normativa vigent als trets característics del centre, d'acord amb les necessitats educatives de l'alumnat i dels objectius del centre. Aquest recull la identitat del centre tenint en compte les característiques socials i culturals del context escolar, n'explicita els objectius, n'orienta l'activitat i hi dona sentit amb la finalitat que els alumnes assoleixin les competències bàsiques i el màxim aprofitament educatiu, assegurant la participació de tots els alumnes en els entorns escolars, independentment de llurs condicions i capacitats.

Per altra banda el **currículum** exigeix una gestió de l'aula que no plantegi barreres, amb l'ús de metodologies i estratègies que facilitin la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat. Cal compartir els objectius d'aprenentatge amb els alumnes utilitzant una planificació personalitzada, inclosa en activitats individuals i activitats de grup, i amb una diversificació d'estratègies metodològiques riques i variades.

El Disseny universal de l'aprenentatge (DUA) parteix del model de disseny universal o disseny per a tothom: "és el model en el qual es conceben o projecten des de l'origen —sempre que això sigui possible— entorns, processos, béns, productes, serveis, objectes, instruments, programes, dispositius o eines, de tal manera que puguin ser utilitzats per totes les persones, en la major extensió possible, sense necessitat d'adaptació ni de disseny especialitzat".

Aquest model facilita el marc de referència per a la creació de contextos d'aprenentatge en els quals es proporcionin múltiples maneres de presentar la informació, múltiples formes d'acció i representació i múltiples maneres de comprometre's, sempre tenint en compte l'ús educatiu de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), com a eines que faciliten la personalització dels aprenentatges i dels suports.

Il·lustració 2 Disseny DUA

3.1 MESURES I SUPORTS EDUCATIUS

L'atenció educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu comprèn dos marcs de referència que la sostenen. D'una banda, el conjunt de mesures i suports per afavorir el desenvolupament personal i social en equitat i igualtat i, de l'altra, el disseny universal per a l'aprenentatge (DUA), que permet crear situacions d'aprenentatge flexibles a partir d'un disseny que detecta i minimitza les barreres del context, des d'un inici, i que considera la variabilitat. Els dos marcs donen resposta educativa a tot l'alumnat.

A l'educació bàsica, l'acció educativa està guiada per uns elements de caràcter transversals que són els vectors, dels quals destaca la universalitat del currículum com a factor d'èxit per a tot l'alumnat. Aquests vectors tenen incidència en totes les etapes, educatives obligatòries i no obligatòries, del sistema educatiu.

Els centres educatius han de disposar d'un projecte educatiu de centre que fomenti i garanteixi una atenció educativa inclusiva i de qualitat per a tot l'alumnat, ajustant a aquest objectiu tots els recursos de què disposa el centre, i

s'ha de desplegar mitjançant el projecte de direcció o la programació anual, en cas que no hi hagi projecte de direcció.

L'equip directiu ha d'impulsar i promoure el treball d'equip del claustre i la formació permanent dels docents i del personal d'administració i serveis, per avaluar i, quan escaigui, millorar l'organització i l'actuació pedagògica en els diferents contextos d'ensenyament i aprenentatge.

L'acció educativa ha de reconèixer les diferents característiques i necessitats d'aprenentatge i socialització de l'alumnat i donar-los valor, mantenint altes expectatives d'èxit per a tots. I per donar-hi resposta cal dissenyar, dins del projecte educatiu, entorns d'aprenentatge flexibles que ofereixin opcions variades per donar una resposta ajustada a les necessitats de l'alumnat, cercant la personalització de l'aprenentatge i dissenyant activitats i materials que permetin l'avenç de tots i cadascun, tenint en compte que poden presentar àmplies diferències en les seves capacitats, en les aptituds, les actituds i els ritmes, i en les maneres d'interessar-se per l'aprenentatge, i de percebre, comprendre i expressar el coneixement.

Els centres educatius han d'actuar de manera preventiva i proactiva i detectar les necessitats de l'alumnat al més aviat possible, a fi d'ajustar i agilitzar les actuacions pertinents en cada cas. Per aquest motiu és important promoure programes socioeducatius i participar-hi i treballar en xarxa amb altres agents de l'entorn amb l'objectiu de donar una resposta comunitària als reptes educatius, garantint la coordinació amb els serveis educatius.

Els centres han de planificar les mesures i els suports educatius a partir de l'observació del progrés dels alumnes i de les seves necessitats, a fi de donar a cadascú la intensitat de suport adequada per millorar-ne el nivell competencial. Les mesures per a l'atenció educativa són les accions i actuacions organitzades pels centres destinades a reduir les barreres de l'entorn educatiu que poden obstaculitzar el progrés de tots els alumnes, a prevenir les dificultats d'aprenentatge i a assegurar un millor ajustament entre les capacitats dels alumnes i el context d'aquest aprenentatge.

Els suports són els recursos personals, materials i tecnològics i els ajuts contextuals i comunitaris que els centres utilitzen per aconseguir que les mesures planificades siguin efectives i funcionals.

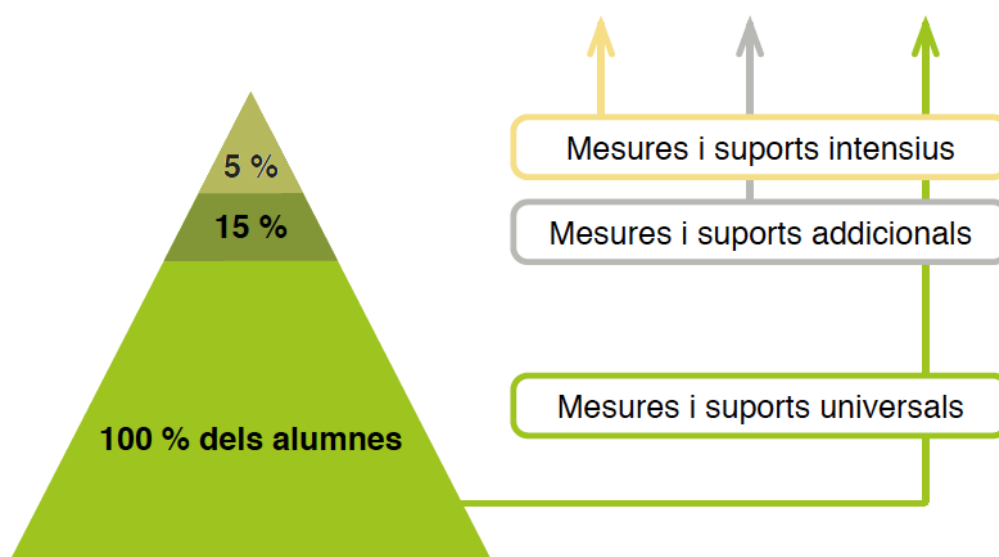
Els suports han de fomentar l'autonomia per permetre a l'alumne l'accés al currículum, han d'adaptar-se d'una manera flexible a les seves necessitats i fortaleces i també a les del context, i han de possibilitar la disminució o retirada de la intensitat del suport com a objectiu prioritari.

La planificació de l'atenció a l'alumne a partir de la intensitat de mesures i suports parteix del model de "Resposta a la intervenció" (RTI), que és un procés estructurat i sistèmic per donar resposta a les necessitats de tots els alumnes en funció de tres components bàsics:

1. Proporcionar a tots els alumnes una atenció educativa universal d'alta qualitat.

2. Establir un sistema d'avaluació universal que permeti la identificació i intervenció precoces dirigides a alumnes en risc d'obtenir resultats limitats en el seu procés d'aprenentatge. L'objectiu és proporcionar suports adequats i efectius per garantir-ne el progrés.

3. Avaluar l'efectivitat de la intervenció segons el progrés dels alumnes amb l'objectiu d'introduir modificacions per millorar la qualitat de la proposta pedagògica.

Il·lustració 3 Mesures universals, addicionals i intensives

Mesures i suports universals

L'atenció educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu comprèn dos marcs de referència que la sostenen. D'una banda, el conjunt de mesures i suports per afavorir el desenvolupament personal i social en equitat i igualtat i, de l'altra, el disseny universal per a l'aprenentatge (DUA), que permet crear situacions d'aprenentatge flexibles a partir d'un disseny que detecta i minimitza les barreres del context, des d'un inici, i que considera la variabilitat. Els dos marcs donen resposta educativa a tot l'alumnat.

A l'educació bàsica, l'acció educativa està guiada per uns elements de caràcter transversals que són els vectors, dels quals destaca la universalitat del currículum com a factor d'èxit per a tot l'alumnat. Aquests vectors tenen incidència en totes les etapes, educatives obligatòries i no obligatòries, del sistema educatiu.

Els centres educatius han de disposar d'un projecte educatiu de centre que fomenti i garanteixi una atenció educativa inclusiva i de qualitat per a tot l'alumnat, ajustant a aquest objectiu tots els recursos de què disposa el centre, i s'ha de desplegar mitjançant el projecte de direcció o la programació anual, en cas que no hi hagi projecte de direcció.

L'equip directiu ha d'impulsar i promoure el treball d'equip del claustre i la formació permanent dels docents i del personal d'administració i serveis, per avaluar i, quan escaigui, millorar l'organització i l'actuació pedagògica en els diferents contextos d'ensenyament i aprenentatge.

L'acció educativa ha de reconèixer les diferents característiques i necessitats d'aprenentatge i socialització de l'alumnat i donar-los valor, mantenint altes expectatives d'èxit per a tots. I per donar-hi resposta cal dissenyar, dins del projecte educatiu, entorns d'aprenentatge flexibles que ofereixin opcions variades per donar una resposta ajustada a les necessitats de l'alumnat, cercant la personalització de l'aprenentatge i dissenyant activitats i materials que permetin l'avenç de tots i cadascun, tenint en compte que poden presentar àmplies diferències en les seves capacitats, en les aptituds, les actituds i els ritmes, i en les maneres d'interessar-se per l'aprenentatge, i de percebre, comprendre i expressar el coneixement.

Els centres educatius han d'actuar de manera preventiva i proactiva i detectar les necessitats de l'alumnat al més aviat possible, a fi d'ajustar i agilitzar les actuacions pertinents en cada cas. Per aquest motiu és important promoure programes socioeducatius i participar-hi i treballar en xarxa amb altres agents de l'entorn amb l'objectiu de donar una resposta comunitària als reptes educatius, garantint la coordinació amb els serveis educatius.

Aquestes mesures i els suports universals són els que s'adrecen a tots els alumnes, a partir del que estableixen el Decret 119/2015 d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària, i el Decret 187/2015 d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària i s'agrupen en els següents àmbits:

1. Personalització de l'aprenentatge
2. Organització flexible del centre
3. Avaluació formativa i formadora
4. Orientació educativa i acció tutorial

Es recullen en el Projecte Educatiu del Centre i en les seves normes d'organització i funcionament i han de quedar concretats en el Pla d'acollida de l'alumnat i del professorat, en el Pla d'acció tutorial i en les programacions d'aula.

S'inclouen en aquest apartat les mesures i els suports que fan referència a aspectes generals de l'atenció a la diversitat que incideixen sobre la totalitat dels alumnes o en l'organització general dels recursos del centre, ja que els acords i les actuacions que se'n deriven són especialment rellevants per a l'èxit educatiu dels alumnes i els grups més vulnerables.

Les mesures i els suports universals han de permetre flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionar als alumnes estratègies per minimitzar les barreres de l'entorn, i garantir la convivència i el compromís de tota la comunitat educativa.

Els apliquen tots els professionals del centre de manera coordinada i des de la corresponsabilitat.

Les estratègies i actuacions educatives impulsades en l'actualitat pel Departament d'Ensenyament, i constituïdes en referents unívocs, tracten les condicions i els criteris per avançar cap a l'educació per a tothom i per afavorir el desenvolupament de centres inclusius. Destaquem les mesures que es consideren universals segons els criteris d'aquests referents:

- Quant als centres educatius: l'estructura flexible del centre, l'ensenyament col·laboratiu, el desenvolupament de l'orientació inclusiva, el Pla d'atenció a la diversitat, la composició heterogènia de l'alumnat.
- Quant a l'atenció a la diversitat en l'aula: l'aprenentatge cooperatiu, la resolució participativa dels problemes relacionals i dels conflictes, l'ensenyament multinivell, les mesures facilitadores de l'atenció a la diversitat a l'aula amb una orientació inclusiva (la docència compartida, la tutoria entre iguals, els suports tecnològics, el treball per racons i els tallers dins l'aula, els tallers/activitats internivells i el treball en petits grups dins l'aula...).

Altres mesures i suports universals i transversals que faciliten l'èxit educatiu de tots els alumnes són els projectes d'educació emocional, d'educació en valors, el servei comunitari, l'aprenentatge i servei, la tutoria personalitzada, etc.

També són efectives les mesures metodològiques següents: l'entrenament de l'habilitat expositiva i comunicativa, els aprenentatges basats en la resolució activa de problemes, el treball interdisciplinari (la globalització de continguts, els centres d'interès, el treball per projectes...).

D'altra banda, hi ha mesures organitzatives i d'accés al currículum: l'organització del grup classe en subgrups heterogenis, el treball en parelles, els grups de debat, la tutoria assembleària...

Cal contemplar la publicació **Mesures i suports universals** en el centre educatiu que proposa el Departament d'educació alhora d'establir les mesures de cada obra educativa.

Són mesures universals pròpies del NCA:

- Personalització dels aprenentatges (múltiples maneres d'acció, expressió i representació, metodologies flexibles, flexibilització del temps, suport digital...)
- Organització flexible del centre (docència compartida, ensenyament multinivell, formes flexibles de treball, participació de les famílies, guaites...)
- Avaluació formativa i formadora (diferents d'avaluació, múltiples formats d'activitats d'avaluació)
- Processos d'acció tutorial i orientació (tutoria entre iguals, processos d'acollida i orientació a les famílies, tutoria personalitzada, projectes d'educació emocional...).
- Elaboració de la Resposta Educativa personalitzada que reculli objectius específics a treballar. Implicar o donar a conèixer al propi alumnat implicat aquests objectius i proporcionar feedback sobre el seu procés de millora (directament i/o amb eines autoavaluació). - Projecció i relació d'aquests objectius amb aquells àmbits pedagògics que els desenvolupen (seminaris d'àrea, tallers disciplinaris o interdisciplinaris, projectes, acolliments, tancaments).
- Intensificació l'acompanyament a l'alumnat implicat en aquests àmbits, moments o tasques.
- Cerca la col·laboració familiar per donar suport i estimular aquests objectius afavorint el seu coneixement i participació en algunes de les activitats ordinàries i orientant-ne d'altres que puguin desenvolupar-se a l'entorn de casa.
- Rentabilització l'aprenentatge cooperatiu que es desenvolupa quotidianament com a eina de suport i aprenentatge mutu, així com d'autonomia i autoregulació. Disposem de diferents moments en els diferents àmbits que faciliten aquesta experiència, per parelles, trios, equips base, experts, etc.
- Utilització la diversitat de materials, procediments – estratègies, llenguatges, competències per facilitar l'accés a la informació i l'elaboració de respostes (sensorials, motrius, lingüístiques, simbòliques, ideogràfiques, etc.)
- Identificació tant les necessitats com els punts forts de cada persona per potenciar-ne la participació i el sentiment de pertinença en els àmbits i moments en què es desenvolupen aquestes habilitats o competències.
- El Nou Context potencia l'activació, l'acció, el moviment, davant la recepció passiva. L'alumnat necessita aprendre de manera vivencial.
- Proposició d'ajustaments a realitzar no només en els objectius sinó també en les activitats, materials, metodologia o avaluació que es requereixi (més o menys quantitat de treball, nivell de dificultat, repetició d'activitats, mida dels elements a utilitzar, nivell de resposta exigible, rol a desenvolupar, nivell de guia o ajuda a proporcionar, mínims a aconseguir etc.).

-Professorat de Reforç educatiu: Suposa una possibilitat de desdoblament o col·laboració per dur a terme la Resposta educativa descrita més amunt.

-Coordinació i seguiment processual a nivell de departament per valorar i ajustar la resposta educativa implementada.

Mesures i suports addicionals

Les mesures i els suports addicionals permeten ajustar la resposta educativa de forma flexible, preventiva i temporal, focalitzant la intervenció educativa en aquells aspectes del procés d'aprenentatge que poden comprometre l'avenç personal i escolar d'alguns alumnes.

Aquestes mesures han de vincular-se a les mesures i els suports universals previstos al centre i cercar la màxima participació en les situacions educatives del centre i de l'aula.

El centre determina les mesures i els suports addicionals a partir de la detecció de les necessitats dels alumnes per part del tutor i l'equip docent, i aquests es coordinen a través de la Comissió d'Atenció a la Diversitat.

La concreció de les mesures i els suports ha de quedar recollida en els documents del centre, en les programacions d'aula i, si escau, en els plans individualitzats (PI). En aquests ha de constar una previsió temporal de les mesures i els suports, i en la planificació cal preveure els indicadors d'avaluació que n'orientaran la retirada.

Tots els docents del centre tenen la responsabilitat de proporcionar les mesures i els suports addicionals que els alumnes necessitin. Aquesta intervenció pot estar orientada pels mestres especialistes d'educació especial, els mestres especialistes d'audició i llenguatge, els mestres de pedagogia terapèutica, els professors d'orientació educativa i els tutors d'aula d'acollida.

Aquests especialistes col·laboren en l'avaluació funcional de les necessitats de suport educatiu dels alumnes,

en la planificació d'estratègies pedagògiques eficaces, en la provisió de suport per optimitzar la gestió i el funcionament de l'aula, en la proposta d'adaptacions metodològiques personalitzades i en el treball amb famílies.

Els professionals d'atenció educativa també participen en la implementació de mesures i suports addicionals, i complementen les funcions dels tutors i altres especialistes pel que fa a la planificació, l'aplicació i l'avaluació de la resposta educativa.

Entre les mesures i els suports addicionals es considera:

Caldrà desenvolupar les mesures addicionals dins del PAD si l'obra educativa les té implementades)

- El suport escolar personalitzat (SEP)
- El programa intensiu de millora (PIM)
- Els programes de diversificació curricular (PDC)

- L'aula d'acollida
- El suport lingüístic i social
- El projecte Promoció del poble gitano a Catalunya
- L'atenció domiciliària
- Les aules hospitalàries
- Els hospitals de dia per a adolescents (HDA)
- Les unitats docents de centres educatius del Departament de Justícia
- Les unitats docents en centres de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA)

Els infants o joves que, a causa d'una mesura judicial o bé d'una mesura de protecció d'acolliment en un centre d'educació intensiva, no puguin seguir temporalment els estudis al centre educatiu, han de rebre l'atenció educativa que s'imparteix a les unitats docents dels centres educatius de justícia juvenil o dels centres residencials d'educació intensiva (CREI) de la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (DGAIA). La Resolució de 19 de juny de 2015 aprova les instruccions per al funcionament de les unitats docents dels centres educatius de justícia juvenil del Departament de Justícia i dels centres residencials d'educació intensiva del Departament de Drets Socials.

Mesures i suports intensius

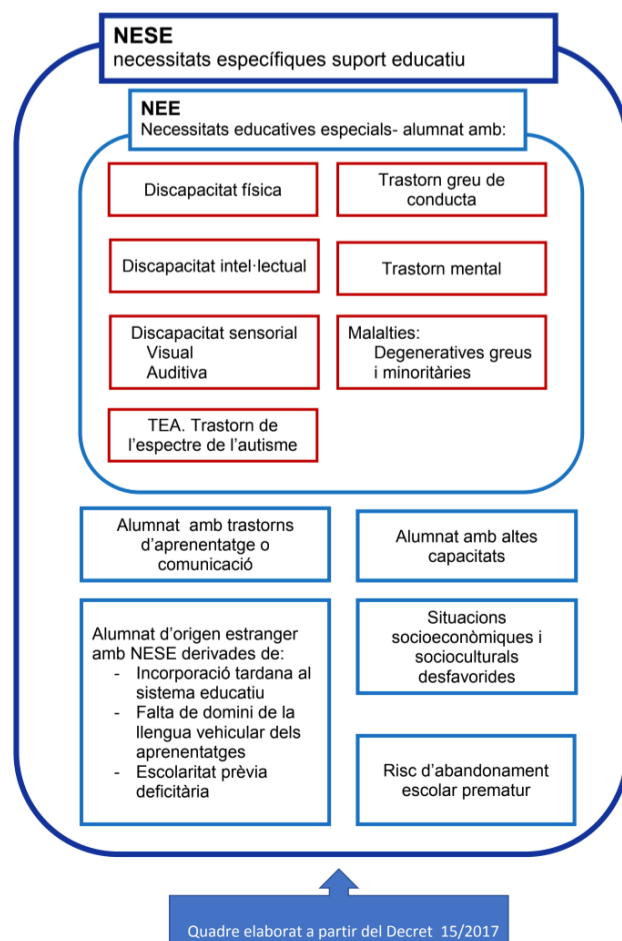
Les mesures i els suports intensius són específics per als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, estan adaptats a la seva singularitat i permeten ajustar la resposta educativa de forma extensa, amb una freqüència regular i, normalment, sense límit temporal. L'aplicació de qualsevol mesura o recurs intensiu ha de cercar la màxima participació de l'alumne en les situacions educatives del centre i de l'aula, i ha de vincular-se a les mesures i els suports universals i addicionals previstos al centre. Aquestes mesures i els suports intensius s'estableixen en el projecte educatiu de centre (PEC).

Les Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE) s'identifiquen i s'avaluen conjuntament amb els professionals dels EAP i els professionals/docents del centre, considerant el funcionament de l'alumne dins del seu context educatiu, independentment de la seva condició personal i social, amb l'objectiu de proporcionar-li els suports necessaris per afavorir-ne l'aprenentatge en condicions d'equitat. Al Pla de Suport Individualitzat (PI) es recolliran les valoracions i la presa de decisions dels equips docents -amb la

participació de la família i de l'alumne- sobre la planificació de les mesures i suports. Són susceptibles d'aquestes mesures l'alumnat següent:

- a) Alumnes amb necessitats educatives especials.
- b) Alumnes amb necessitats educatives derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals especialment desfavorides.
- c) Alumnes amb risc d'abandonament escolar prematur.
- d) Alumnes amb altes capacitats derivades de la superdotació intel·lectual, els talents simples i complexos i la precocitat.
- e) Alumnes amb risc d'abandonament escolar prematur.

(A l'annex del PAD podeu trobar les diferents NESES i l'atenció i resposta educativa pertinent per cada una d'elles)

II-lustració 4 Tipologia NESE

Les mesures i els suports intensius els apliquen, d'acord amb el projecte educatiu de centre, tots els docents i el personal d'atenció educativa designats per la direcció del mateix centre, i, en particular, els docents d'educació especial, els orientadors d'educació secundària obligatòria, els mestres especialistes en audició i llenguatge i els professionals de suport educatiu, amb la supervisió de la direcció del centre, en coordinació amb tot l'equip docent, el personal d'atenció educativa i els serveis educatius, i amb la implicació dels agents de la comunitat educativa.

Les mesures i els suports intensius s'estableixen en el projecte educatiu de centre i es concreten en el Pla de suport individualitzat de l'alumne, i han de constar en l'expedient acadèmic.

Entre les mesures i els suports intensius es consideren:

a) Els suports intensius a l'escola inclusiva (**SIEI**): contribueixen a l'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials derivades de limitacions molt significatives, tant en el funcionament intel·lectual com en la conducta adaptativa, els quals requereixen al llarg de tota l'escolaritat mesures i suports intensius per poder relacionar-se, participar i aprendre.

El Departament d'Ensenyament ha d'establir un treball de coordinació integral i de continuïtat amb el Departament de Salut per tal que aquells centres amb SIEI a qui calgui puguin rebre assessorament i orientació dels centres de salut mental infantil i juvenil del Departament de Salut, sempre que la resposta a les necessitats educatives dels alumnes ho requereixi.

b) Els suports intensius a l'audició i el llenguatge (**SIAL**): contribueixen a l'escolarització dels alumnes amb discapacitat auditiva severa i pregon que requereixin un equipament singular i una especialització professional.

c) **Servei de monitoratge de suport** a alumnes amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu associades a l'autonomia i a la regulació de la conducta té per objectiu afavorir la participació

d) El suport del personal d'atenció educativa: és un suport intensiu a l'alumnat amb necessitats educatives especials per afavorir la seva presència, participació i aprenentatge en totes les activitats que es duen a terme al centre educatiu, així com afavorir l'autonomia i l'autoregulació de la conducta de l'alumnat destinatari del recurs. L'atenció educativa inclou l'atenció a l'alumnat (individualment o en grup), la coordinació amb el tutor o tutora, l'equip docent i, quan calgui, altres serveis, així com les reunions amb les famílies i altres agents educatius, si escau.

e) Els programes d'aula integral de suport **(AIS)**: atenen de forma temporal, integral i intensiva els alumnes en edat escolar obligatòria que presenten necessitats educatives especials associades a trastorns mentals i, o també, trastorns greus de conducta. Proporcionen atenció educativa i terapèutica en espais singulars fruit de la col·laboració entre el Departament d'Ensenyament i el Departament de Salut, i compten amb un equip integrat per professionals de tots dos departaments.

f) El suport dels centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos **(CEEPSIR)**.

g) L'atenció directa dels professionals de suport dels centres de recursos educatius per a deficients auditius **(CREDA)**.

h) L'atenció directa dels professionals de suport del Centre de Recursos Educatius per a Deficients Visuals **(CREDV)**.

i) Constitueixen mesures i suports intensius adreçades a alumnes en risc d'abandonament escolar prematur o amb situacions socioeconòmiques i socioculturals especialment desfavorides que poden representar trets d'inadaptació al medi escolar, o d'exclusió social:

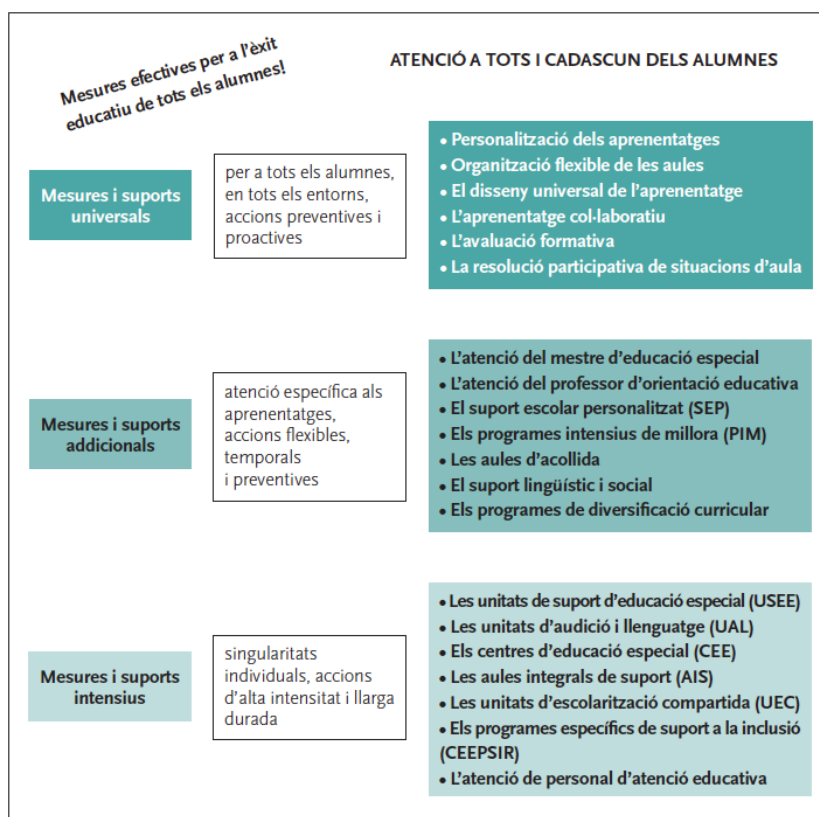
- Les unitats d'escolarització compartida (UEC): unitats pensades per a alumnes a partir de tercer curs d'educació secundària obligatòria. Són estratègies de diversificació curricular que permeten organitzar el currículum d'acord amb els àmbits d'aprenentatge i amb una clara orientació pràctica.
- **Els programes de noves oportunitats (PNO)**: programes per a alumnes que necessiten un suport d'acompanyament més intensiu i la possibilitat d'ampliar el període lectiu, i promouen el disseny i la implementació de l'itinerari personal, educatiu i professional d'aquest alumnat. Els programes de noves oportunitats fomenten l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria, la certificació d'unitats de competència professional i, o també, d'un títol professional. Es componen de dues fases: una primera fase dirigida a l'alumnat escolaritzat en els dos darrers cursos de l'educació secundària obligatòria, i una segona fase que té com a objectiu afavorir la transició entre les etapes educatives, i que s'adreça a aquell alumnat que havent finalitzat l'educació secundària obligatòria no n'ha obtingut el títol.

j) La reducció de la durada d'alguna etapa educativa per als alumnes amb altes capacitats té el tractament d'una mesura i suport intensiu.

k) **L'atenció educativa domiciliària** (AED) és aplicable a la situació de convallescència per una intervenció o malaltia o per malaltia crònica complexa de

l'alumnat que cursa ensenyaments obligatoris en centres sostinguts amb fons públics, i que per aquests motius no pot assistir al centre educatiu per un període superior als 30 dies, d'acord amb la Resolució EDU/3699/2007

l) **Unitats d'acompanyament i orientació (UAO):** unitats d'acompanyament i orientació (UAO) personal i familiar de l'alumnat (no consta en el pla marc) educativament vulnerable estan formades per especialistes de psicopedagogia, psicologia o pedagogia que exerceixen funcions educatives al centre. El seu acompanyament educatiu es basa en el plantejament de propostes i estratègies pedagògiques per a la cerca del benestar emocional de l'alumnat, amb l'objectiu final de facilitar-li la disponibilitat i accés als aprenentatges i l'èxit acadèmic.

II·l·lustració 5 Mesures universals addicionals i intensives

4.OBJECTIUS DEL PAD

Els objectius del PAD es basen en els principis de l'**escola inclusiva** esmentats en el punt anterior.

Cal especificar que el seguiment d'aquests objectius es realitza en un document intern.

- **La diversitat com un fet universal.** Tots el alumnes han de rebre una educació integral.

- **Inclusió:** Tots els alumnes poden aprendre junts.
- **Personalització:** Tots els alumnes reben un currículum apropiat a les seves necessitats.
 - . L'alumne és el protagonista.
 - . Avaluació formativa i formadora
 - . Coneixement construït col·lectivament.
 - . Flexibilització del temps.
- **Principi d'equitat i d'igualtat d'oportunitats:** Cal donar a l'alumnat els recursos i l'acompanyament necessaris per poder desenvolupar les seves competències.

OBJECTIU 1	Proposar un projecte educatiu de centre que es basin en les potencialitats de cada alumne per generar processos d'aprenentatge que portin a diferents itineraris de vida i que possibilitin un aprenentatge vivencial, funcional, significatiu i personalitzat.
LA 1.1	Revisar els indicadors del procés PO.06 anualment
LA 1.2	Revisar el PAD i elaborar el PAD anual de centre i avaluació del mateix a final de curs.
LA 1.3	Concretar les mesures d'atenció a la diversitat del centre.
LA 1.4	Implementar el projecte NCA a totes les etapes educatives.
LA 1.5	Tramitar subvencions per al finançament a centres privats del Servei d'Educació de Catalunya en entorns desafavorits

INDICADOR	INSTRUMENT DE MESURA	VALOR CONFORME	RESPONSABLE DE LA MESURA	DATA DE RECOLLIDA	RESULTAT
PO.06	Revisió del procés	100%	Coord pedagògica	Setembre/ octubre	
PO.06	Redacció del PAD anual	100%	Coord pedagògica	Setembre/ octubre	
PO.06	Avaluació del PAD	100%	Coord pedagògica	Semestralment i a final de curs	
PO.06.02 Mesures universals d'AD	PAD concreció de mesures universals dins del PAD anual	100%	Equip directiu	Setembre/ octubre	
PO.06.02 Mesures universals d'AD addicionals i intensives	PAD concreció de mesures addicionals i intensives del PAD anual	100%	Equip directiu	Setembre/ octubre	

PO.06.02 mesures de suport per alumnat. desafavorit	Subvenció de finançament	100% tramitat	Direcció, coord pedagògica i Administració	Obertura de convocatòria	
PO.03 Ensenyament i aprenentatge	Programacions NCA	% de programacion s realitzades	Cap d'estudis	Anual	

DESPLIEGAMENT					
L.A.	Tasques	Termini	Responsable	Recursos	Realitzat
1.1	Revisió del procés PO.06	Setembre/octubre	Coord. pedagògica	Procés	
1.2	Revisió del PAD anual	Setembre/octubre	Coord. pedagògica	PAD	
1.3	Programació de les mesures d'atenció a la diversitat de centre universals	Setembre / quan es requereixi	Coordinador Pedagògic i Cap d'estudis	Programació de curs (activitats dua...) /Horis (codocència, desdoblements...)	
1.3	Seguiment i avaluació de les mesures d'atenció a la diversitat de centre universals	Semestralment	Coordinador Pedagògic i Cap d'estudis	Acta per incloure les propostes de millora a la revisió per la direcció i a pga any següent si s'escau	
1.3	Programació de les mesures d'atenció a la diversitat de centre addicionals i intensives	Setembre / quan es requereixi	Coordinador Pedagògic i Cap d'estudis	Pla anual de centre	
1.3	Seguiment i avaluació de les mesures d'atenció a la diversitat de centre	Semestralment	Coordinador Pedagògic i Cap d'estudis	Acta per incloure les propostes de millora a la revisió per la direcció i a pga any següent si s'escau	

	addicionals i intensives				
1.4	Seguiment i avaluació de les diverses programacions	Trimestralment	Cap d'estudis	Sessions avaluació/indicador qualitat	
1.5	Tramitació de la subvenció per alumnes amb necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques o socioculturals desfavorides	Obertura convocatòria	Direcció, coord pedagògica i administració del centre	Convocatòria	

AVALUACIÓ:

PROPOSTES DE MILLORA:

OBJECTIU 2	Detectar les singularitats de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, i ajustar la resposta educativa a aquestes.
LA 2.1	Avaluar les necessitats específiques de suport educatiu de l'alumnat.
LA 2.2	Elaborar, seguir i avaluar els plans de suport individuals per a cada alumne/a
LA 2.3	Detectar les diferències individuals en el procés de desenvolupament intel·lectual, emocional i personal dels alumnes, mitjançant les proves psicopedagògiques col·lectives (SOP)
LA 2.4	Avaluació per part de EAP de les necessitats de suport educatiu de l'alumnat
LA 2.5	Avaluació per part de Serveis socials de possibles situacions de risc o de vulnerabilitat dels infants en risc (RUMI)
LA 2.6	Avaluació per part de LIC d'alumnat de nova incorporació al centre.

INDICADOR	INSTRUMENT DE MESURA	VALOR CONFORME	RESPONSABLE DE LA MESURA	DATA DE RECOLLIDA	RESULTAT
PO.03 Ensenyament i aprenentatge	Programacions NCA	% de programacions realitzades	Cap d'estudis i cos docent	Al llarg del curs	Revisió de programacions d'aula

PO 06.01 detecció de necessitats educatives	RALC	100% dels alumnes nese inclosos al RALC	Secretaria acadèmica i coord pedagògica	Setembre i al llarg del curs	
PO 06.03 Aplicació de PI	PSI	100% psi signats	Coord. Pedagògica i cos docent	Octubre	
PO 06.03 Avaluació de PI	PSI	100%	Coord. Pedagògica i cos docent	Trimestral ment Sessions avaluació	
PO 06.01 % Alumnes PI per etapa educativa que superen l'etapa	Actes Avaluació	90	Coord Pedagògica Cap d'Estudis i Coord Qualitat	Juny	
PO 06.02 Proves del Servei d'orientació psicopedagògi ca	Prova i resultats	Proves realitzades per l'alumnat i traspàs dels resultats a les famílies	SOP i Coord Pedagògica	Al llarg del curs	
PO 06.02 Alumnat susceptible d'avaluació per part de EAP	Proves i resultats	% d'alumnat avaluat per EAP	EAP i Coord Pedagògica	Al llarg del curs	
PO 06.02 Alumnat susceptible d'avaluació per part de SS	RUMI i indicadors diversos	% d'alumnat atès per SS	SS i Coord Pedagògica	Al llarg del curs	
PO 06.02 Alumnat de nova incorporació	Indicadors de qualitat	% d'alumnat nouvingut	LIC Coord Pedagògica	Al llarg del curs	Valor pla d'acollida

DESPLEGAMENT					
L.A.	Tasques	Termini	Responsable	Recursos	Realitzat
2.1	Detectar l'alumnat susceptible de suport educatiu	Juny / al llarg del curs	Equip docent i coord pedagògica,	Avaluació formativa i formadora de les programacions d'aula NCA	

			personal de SE	programacions NCA	
2.1	Incloure en el RALC l'alumnat NESE	Setembre i al llarg del curs	Secretaria acadèmica. Coord pedagògica	RALC	
2.2	Programació, seguiment i avaluació de PSI	Trimestralment	Coordinador Pedagògic i tutor/a (amb docents que intervinguin)	CAEI Sessions avaluació	
2.3	Passi de proves per part del SOP	En els cursos estipulats	SOP i Coord Pedagògica	Proves	
2.4	Avaluació de l'alumnat per part d'EAP	Demandes concretades amb les famílies	Coord Pedagògica i CAEI	Avaluacions	
2.5	Avaluació de l'alumnat per part SS	Demandes segons indicadors	Coord Pedagògica i COS		

AVALUACIÓ:

PROPOSTES DE MILLORA:

OBJECTIU 3	Desenvolupar accions d'orientació educativa i tutorial amb la finalitat d'implicar l'alumnat amb necessitats de suport educatiu i la seva família en el seu procés d'aprenentatge i en el seu desenvolupament personal i social i fer el seu acompanyament i seguiment individual i personalitzat.
LA 3.1	Enquestar alumnat a partir de CS, famílies i equip docent respecte al grau de satisfacció de les mesures d'atenció a la diversitat proposades.
LA 3.2	Implicar a les famílies en el procés escolar i educatiu i el funcionament del centre per arribar a una acció coherent i coordinada que comparteix l'objectiu de l'èxit educatiu de l'alumnat amb necessitats de suport educatiu
LA 3.3	Orientació acadèmica, vocacional i professional de l'alumnat amb necessitats de suport educatiu

INDICADOR	INSTRUMENT DE MESURA	VALOR CONFORME	RESPONSABLE DE LA MESURA	DATA DE RECOLLIDA	RESULTAT
PO 06.03 Grau d'implicació de la família i l'alumnat en el psi	PSi	100% signats	Coord Pedagògica	octubre	
PO.06-02 Grau de satisfacció de les famílies respecte l'atenció a la diversitat	Enquesta satisfacció famílies	90	Coord Pedagògica i Coord Qualitat		
PO.06-03 Grau de satisfacció dels professors/res respecte l'atenció a la diversitat.	Enquesta satisfacció Professors/res	90	Coord Pedagògica i Coord Qualitat		
PO.06-03 Grau de satisfacció dels alumnes a partir de CS respecte l'atenció a la diversitat.	Enquesta satisfacció alumnat	90	Coord Pedagògica i Coord Qualitat		
PO.04-03 Promig d'entrevistes amb les famílies d'alumnes amb NESE	Registre d'entrevistes amb famílies	Mínim d'una entrevista amb cada família d'alumnat NESE	Coordinador/a Pedagògic/a i EAP i docents vinculats	Al llarg del curs	
PO.04.07 Orientació acadèmica, vocacional i professional.	Actes d'avaluació Consell orientador	99%	Equip docent de l'alumne/a, Coordinador/a Pedagògic/a i tutor/a	Maig-juny	Valor del PAT/POA P

	DESPLEGAMENT				
L.A.	Tasques	Termini	Responsable	Recursos	Realitzat
3.1	Passi de enquestes a docents, famílies i alumnats a partir de CS	Abril/maig	Cap d'estudis, coord pedagògica i qualitat	enquesta	
3.2	Consentiment del PSI per part de l'alumne/ i família	Inici del psi	Cap d'estudis i cos docent, família i alumnat amb psi	Psi Reunió família Tutoria individual	
3.2	Entrevistes famílies-escola	A llarg del curs	Coord Pedagògica, tutors, docents de SE, EAP i altres professionals	Acta de reunió/Acords	
3.3	Consell Orientador de l'alumnat amb NESE	Document orientador	Cap d'estudis, Coord. Pedagògica i docents	Final de curs	Valor del PAT

AVALUACIÓ
PROPOSTES DE MILLORA

5.- FUNCIONS DELS DIFERENTS PROFESSIONALS:

5.1. Funcions del coordinador/a pedagògic/a de centre:

a) Col·laborar en la concreció del currículum, sobretot en els aspectes relacionats amb el pla individual per als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, i en el disseny dels programes de diversificació curricular.

b) Coordinar l'elaboració i avaluació del pla d'acció tutorial per al conjunt del centre.

- c) Assistir tècnicament els professors en l'exercici de la funció tutorial, oferint instruments de suport per a les activitats de tutoria de grup i individual relacionades amb els diferents aspectes de la formació integral de la persona.
- d) Assessorar els professors en el disseny del pla d'atenció a la diversitat d'aptituds, motivacions i interessos dels alumnes.
- e) Col·laborar en l'orientació escolar individualitzada als alumnes, afavorint els processos de decisió i maduresa personal.
- f) En començar l'etapa, realitzarà l'avaluació dels alumnes de nova incorporació en el centre i orientarà l'escolarització d'aquells que presenten necessitats educatives especials en començar l'etapa.
- g) Cooperar en la preparació dels plans individuals, la programació de les activitats de recuperació i reforç educatiu i en la millora de la interacció social.
- h) Promoure la cooperació entre escola i família, amb vistes a la formació integral dels alumnes.
- i) Col·laborar en la prevenció de les dificultats educatives en el desenvolupament personal dels alumnes, i en la intervenció necessària per a sortir al pas.
- j) Participar en els seminaris d'orientadors de la Xarxa d'escoles La Salle Catalunya.
- k) Mantenir contacte i assumir tasques de col·laboració, si s'escau, amb el SOP.

El Coordinador/a Pedagògic/a orientador realitza accions dirigides a la prevenció educativa i a un millor desenvolupament del procés educatiu -especialment en el cas de persones amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu-, a fi i efecte que els centres donin respostes adequades a les necessitats educatives dels seus participants, independentment de les característiques individuals de la persona.

5.2 Funcions del mestre/a especialistes en el suport a la inclusió (SIEI, SIAL i MESI):

Les seves actuacions s'han de desenvolupar en els àmbits del centre, l'aula, l'alumnat i les famílies.

En l'àmbit del centre, tenen les tasques següents:

- Col·laborar amb l'equip directiu en tots els aspectes del projecte educatiu del centre que fan referència a l'atenció a la diversitat de tot l'alumnat, vetllant per la implementació de la coeducació i la perspectiva de gènere.

- Participar en les diferents comissions pedagògiques del centre (CAEI, comissió social, etc.).
- Coordinar-se amb l'equip docent en la planificació de la resposta educativa de l'alumnat amb necessitat de suport educatiu.
- Col·laborar en l'organització de les mesures i suports (horaris, espais, equipaments, recursos didàctics, etc.).
- Col·laborar amb els tutors i les tutores i els i les professionals implicats en l'elaboració dels plans de suport individualitzat, quan l'alumnat ho requereixi.
- Acol·lir i acompanyar l'alumnat i les famílies en l'itinerari formatiu, especialment l'alumne o alumna que presenta necessitats educatives especials.

En relació amb l'aula, tenen les tasques següents:

- Acompanyar l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge, especialment en els canvis de cicle i d'etapa, i fer-ne partícip la família.
- Col·laborar en el seguiment i l'avaluació de l'alumnat amb la valoració sistemàtica del procés d'assoliment de les competències.
- Planificar, amb els tutors i les tutores i altre personal especialista, activitats d'aprenentatge amb metodologies flexibles que permetin l'atenció a tot l'alumnat i col·laborar a l'hora d'implementar-les.
- Col·laborar en la planificació d'activitats que prevegin les singularitats i les necessitats de suport de l'alumnat;
- Fer observacions de l'alumnat en els diferents contextos educatius per identificar-ne les necessitats de suport.
- Donar suport a l'equip docent dins l'aula per promoure la participació i els aprenentatges de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; de forma excepcional, oferir suport individual (o en altres formes d'agrupament) dins o fora de l'aula, quan els objectius i continguts així ho requereixin; Preparar activitats i recursos didàctics que facilitin la participació i l'aprenentatge de l'alumnat i el treball específic en el grup classe ordinari.

En l'àmbit de l'alumnat i les famílies, aquests i aquestes mestres han de col·laborar en la mesura del que sigui possible, fent-los partícips en:

- La identificació de les necessitats de suport de l'alumnat, conjuntament amb l'EAP; l'elaboració dels plans de suport individualitzats de l'alumnat amb necessitats específiques de suport.
- El seguiment i l'avaluació de l'alumnat a partir dels objectius acordats en el pla de suport individualitzat; la coordinació amb els serveis externs que

atenen l'alumnat conjuntament amb l'EAP, i la cerca d'estratègies i recursos, en corresponsabilitat amb la família, per afavorir el desenvolupament integral de l'alumne. Els i les mestres especialistes de suport a la inclusió han de coordinar les intervencions en el centre per garantir que, en el marc dels àmbits definits anteriorment, l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) i, especialment, amb necessitats educatives especials (NEE), tinguin les condicions adequades per progressar en l'adquisició de les capacitats i les competències bàsiques que s'estableixen en el currículum de l'etapa i en la seva participació en les activitats generals de l'aula i del centre.

En els centres que tenen dos o més mestres d'educació especial, l'atenció a l'alumnat que presenti dificultats de comunicació, de parla o de llenguatge s'ha d'atribuir prioritàriament al mestre o mestra que disposi de formació d'especialista en audició i llenguatge (diplomatura o postgrau equivalent acreditat oficialment).

En els centres que disposen de professionals de suport intensiu a l'escolarització inclusiva (SIEI) i de suport intensiu a l'audició i el llenguatge (SIAL), els i les mestres o el professorat ha de centrar prioritàriament la intervenció a desenvolupar actuacions que facilitin l'aprenentatge i la participació de l'alumnat en les activitats de l'aula ordinària i del centre en col·laboració amb aquests professionals.

Els i les mestres de suport intensiu a l'escola inclusiva (SIEI) han de centrar la intervenció a desenvolupar actuacions que facilitin que l'alumnat del centre amb necessitats educatives especials derivades de limitacions molt significatives (que s'han determinat en l'informe de reconeixement de NESE que ha elaborat l'EAP), pugui desenvolupar tant en el funcionament intel·lectual com en la conducta adaptativa, tant com sigui possible, les capacitats i les competències bàsiques que s'estableixen en el currículum de l'etapa.

Els i les mestres de suport intensiu a l'audició i el llenguatge (SIAL) han de centrar la intervenció a desenvolupar actuacions que facilitin que l'alumnat del centre amb necessitats educatives específiques derivades de discapacitat auditiva (que s'han determinat en l'informe de reconeixement de NESE que ha elaborat l'EAP), pugui participar i accedir a la informació oral i a l'aprenentatge, desenvolupant les capacitats i les competències bàsiques que s'estableixen en el currículum de l'etapa.

En l'avaluació i la presa de decisions sobre les actuacions que calgui dur a terme amb cada alumne o alumna, l'escola pot disposar de l'assessorament dels professionals dels serveis educatius de la zona (EAP, LIC) i dels serveis educatius específics per a alumnat amb discapacitat auditiva (CREDA), visual (CREDV) i per a alumnat amb greus trastorns del desenvolupament i de la conducta (CRETDIC).

5.3 Funcions del especialista d'orientació educativa secundària:

El marc d'actuació professional de l'especialista d'orientació educativa es divideix en dos grans blocs: l'atenció directa a l'alumnat i el suport a la comunitat educativa.

- Atenció directa a l'alumnat:

- Codocència entesa dins de l'aula o en qualsevol entorn d'aprenentatge del centre, fruit del treball coordinat i acordat entre l'orientador o orientadora, els equips docents, els òrgans de coordinació i altres equips de centre.
- Sessions d'acompanyament al desplegament de la competència transversal personal, social i d'aprendre a aprendre, en col·laboració amb els equips docents, i a la projecció dels aprenentatges i a l'orientació acadèmica i professional.
- Coordinació del procés d'avaluació psicopedagògica dels alumnes en el marc de la Comissió d'atenció educativa inclusiva i, si escau, amb l'equip d'assessorament psicopedagògic (EAP).
- Elaboració, si escau, de l'informe de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu en coordinació amb la Comissió d'atenció educativa inclusiva.

- Suport a la comunitat educativa

- Col·laboració amb els equips dels centres en la planificació, implementació i avaluació de les diferents mesures i suports universals, addicionals i intensius d'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.
- Assessorament en relació amb la funció docent orientadora a tot el professorat i equips del centre.
- Assessorament al professorat en aspectes pedagògics per al disseny d'entorns d'aprenentatge afavoridors d'una resposta educativa singularitzada per a tot l'alumnat.
- Suport a la planificació, implementació i avaluació de les actuacions específiques relacionades amb la projecció dels aprenentatges i amb l'orientació acadèmica i professional per a la continuïtat formativa de l'alumnat.

- Lideratge del procés d'avaluació psicopedagògica d'un alumne o grup d'alumnes en el marc de la Comissió d'atenció educativa inclusiva o òrgan equivalent del centre i, si escau, en col·laboració amb l'equip d'assessorament psicopedagògic (EAP).
- Participació en les entrevistes personals amb alumnes, famílies i altres agents implicats per al retorn de l'avaluació psicopedagògica.

b. Suport tècnic a l'equip directiu

- Col·laboració en l'elaboració, implementació, avaluació i actualització del projecte educatiu en relació amb l'orientació educativa i amb les mesures destinades a facilitar l'accés a l'aprenentatge i la participació de tot l'alumnat.
- Col·laboració en la coordinació i la planificació de l'orientació educativa del centre pel que fa al procés d'acollida, les accions pedagògiques compartides entre etapes i ensenyaments, l'acció tutorial i l'orientació acadèmica i professional.
- Participació en la Comissió d'atenció educativa inclusiva o òrgan equivalent del centre.
- Coordinació i planificació amb els professionals i serveis de la xarxa de suport a l'educació inclusiva, en especial amb el o la professional de l'equip d'assessorament psicopedagògic, de les actuacions i els recursos per al seguiment i avaluació de l'alumnat vinculat a aquests serveis.

5.4 Funcions del coordinador/a de coeducació, convivència i benestar de l'alumnat

Als centres educatius el coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar treballa conjuntament amb la direcció del centre i desenvolupa les funcions per impulsar la coeducació en la comunitat educativa, promoure la convivència positiva en el centre educatiu, protegir l'alumnat davant de situacions de violència i vetllar pel benestar emocional de l'alumnat.

Les funcions del coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar de l'alumnat són:

- Coordinar amb la direcció del centre educatiu el projecte de convivència i totes les actuacions relacionades amb el desplegament de les seves funcions.
- Vetllar perquè el projecte educatiu de centre i les programacions de les àrees i matèries incorporin els vectors de benestar emocional, de coeducació i perspectiva de gènere, de ciutadania democràtica i de consciència global.

- Promoure dins el projecte de convivència mesures que assegurin el màxim benestar per als infants i adolescents, així com la cultura del bon tracte envers aquests.
- Fomentar entre la comunitat educativa la utilització de mètodes de resolució pacífica de conflictes amb enfocament restauratiu.
- Garantir el respecte de tot l'alumnat, especialment amb el que presenta circumstàncies d'especial vulnerabilitat o diversitat.
- Donar a conèixer i proposar activitats formatives adreçades a la comunitat educativa en relació amb la coeducació, la convivència i el benestar emocional.
- Informar la comunitat educativa sobre els protocols en matèria de prevenció i protecció de qualsevol forma de violència.
- Promoure estratègies per identificar possibles situacions de risc o de violència contra l'alumnat i impulsar l'adopció de mesures d'intervenció en el marc dels protocols previstos pel Departament d'Educació.
- Identificar-se davant la comunitat educativa com a referent per a les comunicacions relacionades amb possibles casos de violència al centre mateix o al seu entorn.
- Garantir l'adequada confidencialitat en les intervencions i promoure mesures per evitar l'estigmatització de qualsevol dels membres de la comunitat educativa.
- Ser el referent de coeducació i perspectiva de gènere del claustre del pla Les escoles lliures de violències.

** Les competències d'aquest professional es desenvolupen a partir del pla de convivència del centre.*

~~5.5 Funcions dels docent de l'aula d'acollida del centre:~~

~~El Departament d'educació és l'encarregat de determinar l'assignació de l'aula d'acollida, en funció de la quantitat d'alumnat nouvingut matriculat al centre. L'objectiu principal és permetre l'atenció emocional i curricular personalitzada, i un aprenentatge intensiu de la llengua catalana. Ha de proporcionar a l'alumnat nouvingut una atenció adequada a les necessitats i als progressos relacionals i lingüístics, sense perdre el contacte amb la resta de grup classe al qual estigui adscrit.~~

~~La metodologia de l'aula d'acollida ha de tenir en compte l'organització dels aprenentatges de manera globalitzada, l'existència d'activitats funcionals, el foment del treball cooperatiu i l'establiment de relacions personals positives.~~

L'horari de l'aula d'acollida no pot interferir en aquelles matèries que l'alumnat nouvingut pot compartir amb els companys i companyes de classe, i la durada de l'assistència ha d'anar disminuint a mesura que avanci en els aprenentatges. Cal garantir un espai on l'alumnat interaactui amb la resta de l'alumnat del grup classe per facilitar el seu procés de socialització.

Les seves funcions principals de la tutora de l'aula d'acollida són:

- a) Fer l'avaluació inicial i col·laborar en l'elaboració de plans de treball individuals intensius, les adaptacions curriculars individualitzades i les modificacions del currículum d'acord amb les necessitats educatives de cada un dels alumnes respecte al seu procés d'ensenyament i aprenentatge.
- b) Gestionar l'aula d'acollida: planificar recursos i actuacions, programar les seqüències d'aprenentatge, aplicar les metodologies més adequades i avaluar processos i resultats.
- c) Aplicar metodologies i estratègies d'immersió lingüística per a l'adquisició de la llengua.
- d) Promoure la integració de l'alumnat nouvingut a les seves aules de referència.
- e) Col·laborar en la sensibilització i introducció de l'educació intercultural al procés educatiu de l'alumnat nouvingut.
- g) Treballar conjuntament amb el coordinador/a de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre i amb els professionals especialistes (LIC, EAP...).
- h) Participar en les reunions dels equips docents, comissions d'avaluació..., per coordinar actuacions i fer el seguiment dels alumnes a fi d'assegurar la coherència educativa.
- i) Assistir de manera puntual a la CAEI per coordinar accions i estratègies d'intervenció.
- j) Participar en les reunions amb les famílies i fer el seguiment de cada infant.
- k) Fer l'avaluació final de les aules d'acollida.

Pel que fa a l'avaluació de llengua de l'alumnat nouvingut cal tenir en consideració fer un Pla de suport Individualitzat (PSI) en llengua. L'alumnat amb la primera llengua castellana només a català, mentre que l'alumnat d'altres procedències a les dues llengües.

5.6 Funcions del psicòleg/a escolar i del Servei d'orientació psicopedagògica (SOP)

5.6.1 El psicòleg/a escolar:

El/la psicòleg/a del centre valora els alumnes de l'escola que ho requereixen i en fa un seguiment.

El/la psicòleg/a és una figura clau en el desenvolupament funcional i equilibrat del centre, ajuda principalment i directament als alumnes i a les seves famílies i a tot el claustre cercant sempre la implantació d'una bona qualitat educativa.

Les seves funcions són:

- Orientar educativament el procés evolutiu dels nostres alumnes
- Detectar, prevenir i fer un seguiment de les necessitats educatives dels alumnes.
- Resoldre problemes tan acadèmics com conductuals que sorgeixen en els alumnes del centre.
- Orientar a l'equip docent sobre les estratègies que es poden utilitzar per a solucionar problemes que presenten els alumnes en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Participar en el disseny de programes educatius, en els diferents nivells, promovent estratègies pedagògiques centrades en l'aprenentatge.
- Treballar conjuntament amb les famílies fent tasques de derivació, orientació i seguiment de les necessitats educatives del seu fill/a.

5.6.2 El servei d'orientació psicopedagògica (SOP):

El Servei d'Orientació Psicopedagògica és l'evolució del Laboratori de Psicologia, el qual fou pioner en introduir els avenços científics de la Psicologia en el món educatiu, quan fa més de 50 anys ho va iniciar el Germà Joaquim Morató amb professionals especialitzats i competents.

El concepte actual d'educació exigeix una activitat psicopedagògica cada vegada més individualitzada i personalitzada. Segons la legislació vigent, tot el procés educatiu, inclosa l'avaluació pedagògica, ha de contemplar el fet diferencial a l'aula, i s'ha d'ajustar a les necessitats educatives dels alumnes, valorant les seves capacitats, els seus interessos, les característiques de personalitat i la situació ambiental.

Aquest fet comporta l'acceptació de les diferències individuals a l'escola. Per tant, el coneixement de les peculiaritats de cada alumne, el determinar el seu perfil psicològic i descobrir les seves necessitats educatives, ha de servir al

professorat per donar una resposta pedagògica satisfactòria; tant en els casos que presenten mancances globals o específiques, com els que mostren capacitat d'aprenentatge ràpid o altes capacitats i, fins i tot, els que se situen dins de la més estricta normalitat. També ha de servir per a orientar l'acció educativa en l'àmbit de la personalitat, a fi d'afavorir l'adaptació i el desenvolupament d'habilitats socials.

Objectius del SOP:

- Detectar les diferències individuals en el procés de desenvolupament intel·lectual, emocional i personal dels alumnes, mitjançant les proves psicopedagògiques col·lectives.
- Assessorar i acompanyar als professors del centre amb orientació i suport en la tasca educativa, en aquells àmbits d'atenció a la diversitat que l'equip directiu del centre en faci demanda, d'una manera sistemàtica i acordada.
- Abordar problemàtiques individuals o familiars, amb incidència en l'alumne i el seu desenvolupament escolar, que requereixin la intervenció específica d'un psicòleg. Aquest abordatge és opcional per a les famílies i alumnes de l'escola, en funció de la seva pròpia demanda.

Línies d'intervenció

- Assistència a alumnes
- Atenció a famílies
- Col·laboració amb l'EOAP
- Assessorament a l'equip docent
- Participació activa en els projectes de l'escola: excel·lència i #aquiproubullying
- Proves psicopedagògiques per avaluar les intel·ligències lingüística, lògico-matemàtica, visio-espacial, intrapersonal i interpersonal i per comprendre les competències, la personalitat, l'adaptació i els interessos personals i professionals dels alumnes.

5.7 Funcions del monitoratge d'atenció a la diversitat:

Cada curs el Departament comunica a la direcció del centre la quantitat d'hores de monitoratge d'atenció a la diversitat concedeix durant el curs escolar. L'equip directiu amb coordinació pedagògica directiu i la CAEI són els encarregats de distribuir la dotació d'hores de manera equitativa amb l'alumnat que més ho necessiten i que han estat concretats per l'EAP:

Les seves funcions són:

a) Ajudar els alumnes amb necessitats educatives especials en els desplaçaments per l'aula i pel centre en general, i fora del centre, si cal, amb el seu mitjà de mobilitat (cadira de rodes, caminadors, croses...).

- b) Ajudar els alumnes en aspectes d'autonomia personal (higiene, alimentació...) per garantir que puguin participar en totes les activitats i contextos.
- c) Actuacions específiques en l'alumnat del centre educatiu. Col·laborar en aspectes relacionats amb la salut de l'alumnat i que no impliquin intervenció de tipus sanitari (amb el consentiment acreditat dels pares o tutors).
- d) Col·laborar en tasques d'autonomia personal (cura, higiene i alimentació).
- e) Col·laborar en la regulació del comportament i de la comunicació.
- f) Facilitar l'accés a les activitats d'aprenentatge. Potenciar la interacció social de l'alumnat i la relació afectiva.
- g) Vetllar per la seguretat física de l'alumnat.
- h) Aquest personal de suport podrà participar en reunions de seguiment de l'alumnat.
- i) Els monitors han de participar en les activitats de formació inicial que tenen relació amb les seves funcions en relació a l'explicació de Necessitats educatives especials dels alumnat al que monitoregin.

6.- COMISSIONS EDUCATIVES:

6.1 Comissió d'atenció educativa inclusiva (CAEI)

A fi de planificar, promoure i fer el seguiment d'actuacions que es duguin a terme per atendre la diversitat de necessitats educatives de l'alumnat, és útil constituir en cada centre una comissió d'atenció educativa inclusiva (CAEI).

És l'espai institucional en el que es planifiquen les mesures de centre per atendre la diversitat de l'alumnat, es fa el seguiment d'aquestes mesures, es revisen i es promouen canvis per millorar els resultats, l'acollida i l'èxit de tot l'alumnat.

La CAEI és la Comissió d'Atenció educativa inclusiva del centre que té la tasca de planificar i fer el seguiment de les actuacions que es porten a terme per atendre la diversitat de necessitats educatives de l'alumnat. Té l'encàrrec d'atendre aquells alumnes amb NESE (tots aquells recursos que pugui necessitar un alumne en un moment donat més o menys llarg dels seu procés educatiu per assolir els objectius que se li proposin), ja sigui per dificultats d'aprenentatge, ja sigui pel medi socioeconòmic on es mouen, ja sigui per altes capacitats intel·lectuals.

Cada centre establirà la periodicitat amb les que es reunirà la Comissió i l'horari destinat a la reunió.

A la CAEI del centre hi participen algun membre de l'Equip Directiu, els docents especialitzats en atenció a la diversitat (mestres d'educació especial, psicòlegs, orientador/a del centre, professorat de pedagogia terapèutica, mestres de reforç, professorat de l'aula d'acollida, professionals de la SIEI), el psicopedagog de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP), el referent de Serveis Socials municipal, coordinació ELIC, i els coordinadors/cap d'estudis o representants dels diferents equips docents o cicles, segons l'etapa educativa.

Funcions de la CAEI:

- Establir i concretar els criteris i les prioritats de l'atenció educativa inclusiva de tot l'alumnat del centre educatiu, amb caràcter preventiu i proactiu.
- Planificar i organitzar l'atenció educativa de tot l'alumnat, graduant la intensitat de les mesures i suports que correspongui: universals, addicionals i intensius.
- Fer el seguiment, l'avaluació i l'ajustament de l'aplicació de les mesures i dels suports.
- Detectar, minimitzar i/o eliminar les possibles barreres d'accés a l'aprenentatge i a la participació que es troben en el context.
- Prioritzar les demandes d'atenció a l'alumnat, elaborant la proposta d'actuacions, incloent-hi l'avaluació psicopedagògica, si escau, que conforma la resposta educativa.
- Garantir, de forma prioritària, l'atenció educativa i el seguiment de l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu o situacions específiques determinades per condicions de salut, de compliment de mesures judicials d'internament o de mesures de protecció de caràcter residencial.
- Col·laborar en la presa de decisions relacionades amb el pla de suport individualitzat i amb el seu seguiment.
- Vetllar per garantir la continuïtat i la coherència de l'atenció educativa a tot l'alumnat en la transició entre etapes, i també entre cursos.
- Promoure l'intercanvi, la reflexió i l'argumentació pedagògica entre els professionals.

- Establir la periodicitat de reunions de la CAEI i els temes a tractar i documentar degudament el contingut d'aquestes reunions. Transferir les decisions acordades als agents implicats.
- Promoure el treball en xarxa amb altres membres de la comunitat educativa.

6.2 Comissió social (COS):

Les comissions socials dels centres educatius tenen per objectiu general reduir i/o prevenir els possibles factors de risc en els infants i els adolescents escolaritzats, mitjançant el treball conjunt dels diferents serveis que incideixen tant en els menors com en les seves famílies, per garantir llur desenvolupament integral.

La Comissió Social de l'escola està integrada per un representant de l'equip directiu, que actua com a referent del centre, TIS, representants de l'EAP, dels Serveis Socials de l'Ajuntament, i del CAP de la zona, coordinador/a pedagògica i professionals de suport educatiu (SE).

2. PRINCIPIS

Des de l'àmbit dels serveis socials d'atenció primària i educació es vol trencar amb la imatge estigmatitzadora d'agents de control social i aprofundir plegats en el nostre component socioeducatiu.

L'escola és un espai privilegiat en que es pot incidir en la recerca de noves maneres d'actuar davant el complex entramat social i amb les persones que són subjectes de la nostra tasca professional.

Així doncs, els principis sobre els que es basen les comissions socials serien:

- Coresponsabilitat
- Treball en xarxa i enfocament comunitari
- Prevenció
- Proactivitat
- Professionalitat
- Confidencialitat

L'objectiu general de la COS seria el de reduir i/o prevenir els possibles factors de risc en els infants i els adolescents escolaritzats, mitjançant el treball conjunt dels diferents serveis que incideixen tant en els menors com en les seves famílies, per garantir llur desenvolupament integral.

Els **objectius operatius** d'aquesta comissió serien:

- Donar suport a la tasca socio-educativa.

- Informar i valorar possibles situacions de risc en l'alumnat del centre educatiu.
- Recollir i compartir informacions respecte situacions socials i familiars que afecten el desenvolupament integral i escolar de l'alumne/a, analitzant conjuntament aquestes situacions.
- Elaborar i posar en funcionament les estratègies i els recursos que són necessaris per a una bona escolarització dels infants i adolescents, amb la coordinació de tots els serveis i l'establiment d'un pla de treball individualitzat, tant per a l'infant i l'adolescent, com per a les seves famílies.
- Acordar i planificar la intervenció dels professionals de la comissió per afavorir la millor escolarització dels menors en situacions socials i/o familiars desfavorides i/o de risc social.
- Fer un seguiment de les actuacions portades a terme.
- Promoure com a acció preventiva estratègies grupals i/o comunitàries d'actuació conjunta per abordar problemàtiques comunes si s'escau

7.- SERVEIS EXTERNS:

Els serveis educatius externs, conjuntament amb l'escola i la família, són les peces claus en el funcionament coordinat i cohesionat de la xarxa de suports a l'educació inclusiva.

Podem diferenciar entre:

1. Serveis educatius externs privats
2. Serveis educatius externs del Departament tals com:
 - a) **Els Equips d'Assessorament i orientació Psicopedagògics (EAP)**
 - b) **Els Centres de Recursos Educatius per a Deficients Auditius (CREDA)**
 - c) **El Centre de Recursos Educatius per a Deficients Visuals (CREDV)**
 - d) **El Centre de Recursos Educatius per a Alumnes amb Trastorns del Desenvolupament i la Conducta (CRETDIC)**

- e) **Els Equips d'assessorament i orientació en Llengua, Interculturalitat i Cohesió social (ELIC):** equips de docents que donen suport al professorat en l'atenció a la diversitat relacionada amb l'alumnat especialment procedent de la immigració o amb l'alumnat amb risc d'exclusió social, en l'àmbit dels centres educatius i els plans educatius d'entorn
- f) El Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa (**CESIRE**).
- g) **Els Centres de Recursos Pedagògics (CRP)**
- h) **Unitat d'Atenció a Famílies i Suport a la Inclusió Educativa**
- i) **Els Camps d'Aprenentatge (CdA)**
- l) **<https://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/diversitat-i-inclusio/xarxa-de-suports-a-leducacio-inclusiva/>**CEEPSIR Suport Centres Educació Especial Proveïdors de Serveis i Recursos.

El procés de coordinació:

L'Equip docent de referència de l'alumne amb necessitats educatives, organitzats des dels equips psicopedagògics de centre són els encarregats de fer les coordinació amb els serveis externs privats (psicòlegs, logopedes, serveis mèdics...) i de Departament. Aquesta coordinació és fa prèvia signatura sempre de consentiment de les famílies segons la Normativa de Protecció de Dades de l'escola aprovada des de ED

Si es tracta d'un alumne/a amb informe NESE la professional de l'EAP i la Coordinadora Pedagògica són les persones encarregades de coordinar els diferents serveis externs conjuntament amb el tutor i els professionals educatius que atenen l'infant.

Les coordinacions restaran recollides a les actes de reunió i/o a l'historial de l'alumne, i se'n farà un seguiment per revisar el pla de treball d'actuació vers l'alumne/a amb NESE.

Aquestes coordinacions seran periòdiques en funció de les necessitats de l'alumne/a i de la seva evolució.

7.1 – EAP : Equip d'assessorament psicopedagògic

El centre educatiu rep el suport i assessorament per part d'una psicopedagog/a de l'EAP. Aquest servei educatiu dona suport al professorat del centre educatiu

per tal d'oferir la resposta més adequada al conjunt de l'alumnat, especialment a aquell que presenta Necessitats Educatives Especials (NEE) i les seves famílies.

Les seves funcions principals són:

a) Coordinació amb l'equip directiu per donar suport a les diverses necessitats de l'escola i fer seguiment i ajustaments a aquest pla.
b) Impulsar a la CAEI com a espai de treball conjunt entre el centre i els/les professionals del Suport educatiu (SE).

c) Assessorar en relació amb les mesures i suports (universals, addicionals, intensius) que afavoreixin l'aprenentatge i la participació de tot l'alumnat en un marc d'escola inclusiva.

d) Reflexionar al voltant de temes psicopedagògics específics seleccionats en funció de les necessitats del centre.

e) Col·laborar i assessorar en l'elaboració i seguiment dels Plans Individuals (PSI).

f) Col·laborar en la priorització i l'estudi de les noves demandes d'atenció.

g) Participació en les reunions amb el professorat (nivells/comunitats) pel seguiment i assessorament en la planificació de la resposta educativa a l'alumnat.

h) Participació en el procés de transició de l'alumnat a les diferents etapes educatives (inici d'EI3 i pas de 6è a 1r ESO i postobligatòria).

i) Coordinació amb serveis d'atenció a la infància i l'adolescència: CDIAP, CSMIJ, Hospital de dia, Serveis Socials d'Atenció Primària, EAIA, Centre d'Acollida i CRAEs. Per acordar criteris d'actuació conjunts (de valoració i seguiment de l'alumnat).

j) Coordinació amb el professorat i seguiment a l'alumnat atès a l'UAO (Unitat d'Acompanyament i Orientació), la SIEI col·laborativa i la mestra MESI.

k) Realització de les avaluacions psicopedagògiques i el seguiment de l'alumnat amb NESE (Priorització de NEE), un cop detectades les dificultats de l'alumne a partir de l'avaluació formativa i formadora i a proposta de la CAEI, en col·laboració amb els diferents agents educatius i comunitaris per a donar resposta educativa en clau comunitària

l) Seguiment d'alumnat amb NESE-NEE detectats en cursos anteriors o que s'han incorporat al centre amb un informe NESE.

m) Elaboració dels informes NESE (els derivats de NEE i els informes de transició Primària-Secundària-Postobligatòria) i altres informes tècnics (flexibilització de les etapes educatives, escolaritat compartida, de valoració psicopedagògica, ajuts tècnics específics...).

n) Elaboració dels informes de derivació i coordinació, quan calgui, amb altres serveis i/o professionals externs (CSMIJ, CDIAP, ASPACE, Centres Hospitalaris, EAIA, Serveis socials, espais de lleure...) pel seguiment de l'alumnat atès.

o) Entrevistes de suport i orientació psicopedagògica i socioeducativa a les famílies dels alumnes que ho necessitin, per tal de treballar conjuntament amb l'escola aquells aspectes que poden ajudar a la millora de l'adaptació i de l'aprenentatge dels seus fills/es. Es prioritzen les reunions amb les famílies de l'alumnat NESE amb suport SIEL.

q) Col·laboració amb coordinació pedagògica, professionals SE i les mestres de I5 i 6è i de suport a la inclusió en el procés de detecció i avaluació d'alumnes amb NESE en la transició infantil-primària-secundària.

r) Col·laboració en la tramitació de beques i ajuts i en l'accés a altres recursos de suport educatiu (suport NEE, MEC, menjador, lleure, reforç escolar...).

7.2 – Serveis Socials:

Els Serveis Socials de la població tñe encomanades, entre altres, les funcions de:

- Detectar les situacions de necessitat personal, familiar i comunitària en llur àmbit territorial.
- Intervenir en els nuclis familiars o convivencials en situació de risc social, especialment si hi ha menors.
- Impulsar projectes comunitaris i programes transversals, especialment els que cerquen la integració i la participació socials de les persones, les famílies, les unitats de convivència i els grups en situació de risc.
- Aplicar protocols de prevenció i d'atenció davant de maltractaments a persones dels col·lectius més vulnerables.
- Promoure mesures d'inserció social, laboral i educativa.

Des de l'àrea de Serveis socials de de l'Ajuntament aquestes funcions bàsiques són complementades amb el diferents projectes esmentats: pla educatiu d'entorn i altres projectes i propostes educatives concretes de cada zona.

8. PLA ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA (PI o PSI)

El **pla de suport individualitzat (PSI)** és un document que recull les valoracions i la presa de decisions dels equips docents (amb la participació de la família i de l'alumne o alumna) sobre la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars de determinats alumnes en tots els contextos en què es desenvolupa el projecte educatiu. El contingut i l'elaboració del PI estan regulats pel Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu; el Decret 171/2022, de 20 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de batxillerat; el Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, i el Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil.

El document PI ha de formar part de l'expedient acadèmic de l'alumne o alumna amb una doble finalitat. D'una banda, ha de servir com a punt de partida per a l'elaboració del PI de l'alumne o alumna del curs següent, si escau. I de l'altra, permet preservar l'evolució de la proposta educativa per a l'alumne o alumna i les mesures i suports adoptats al llarg de la seva escolaritat.

8.3.1.- Quin alumnat es susceptible de seguir un PI

Segons el Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu **al segon cicle d'educació infantil, a l'educació primària i a l'educació secundària obligatòria** és prescriptiu elaborar el PI per als casos següents:

- a) Alumnes que presenten necessitats educatives especials.
- b) Alumnes nouvinguts que s'incorporen tardanament al sistema educatiu a Catalunya.
- c) Alumnes que ja no assisteixen a l'aula d'acollida, però que reben suport lingüístic i social per seguir el currículum amb el seu grup classe.
- d) Alumnes que estan atesos en centres del Departament de Salut, en centres de justícia juvenil del Departament de Justícia, o en centres de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del Departament de Drets Socials, i no poden assistir als centres educatius regularment.

- e) Alumnes als quals es redueix la durada dels estudis en qualsevol etapa.
- f) Alumnes que cursen simultàniament educació secundària obligatòria i altres ensenyaments de música o dansa, o que cursen educació secundària obligatòria i tenen una dedicació significativa a l'esport.
- g) Sempre que, en el pas de l'educació primària a l'educació secundària, l'equip d'assessorament psicopedagògic (EAP) ho hagi fet constar en l'informe de l'EAP de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu.
- h) Excepcionalment, aquells alumnes que per assolir les competències requereixin mesures addicionals i intensives.
- i) Alumnes sobre els quals s'hagi pres la decisió d'avaluar-los amb criteris d'avaluació inferiors o superiors als del nivell que els correspon.

A l'**etapa de batxillerat** el PI s'ha d'elaborar per als casos següents:

- a) Alumnes que es troben en els supòsits establerts als apartats a, b, c, d i e.
- b) Alumnes amb trastorns d'aprenentatge o de comunicació, sempre que les necessitats educatives de l'alumne o alumna ho requereixin o mentre el PI sigui un requisit per presentar-se a les proves d'accés a estudis superiors.

El Decret 171/2022, de 20 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de batxillerat estableix que a l'etapa del batxillerat el pla de suport individualitzat també s'ha d'elaborar per a aquells alumnes inclosos en la normativa reguladora i també en els supòsits següents:

- a) Alumnes amb altes capacitats.
- b) Alumnes amb situacions singulars als quals se'ls planifica la durada del batxillerat en tres anys.
- c) Alumnes amb circumstàncies singulars: alumnes que fan estades a l'estranger durant més d'un mes, alumnes que repeteixen batxillerat amb tres o quatre matèries suspeses, alumnes amb escolarització compartida entre el centre presencial i l'Institut Obert de Catalunya (IOC), i alumnes amb impossibilitat d'assistència presencial temporal.
- d) Alumnes que cursen simultàniament estudis de batxillerat i de música o dansa.
- e) Alumnes que cursen simultàniament estudis de batxillerat i la pràctica intensiva de l'esport.

El centre pot valorar la conveniència d'elaborar un pla de suport individualitzat en supòsits no esmentats en l'apartat anterior. En aquest cas, la decisió d'elaborar-lo correspon a la comissió d'atenció educativa inclusiva (CAEI). En el cas de l'alumnat de batxillerat que tenia un pla de suport individualitzat a l'educació bàsica, s'ha de vetllar perquè el continuï tenint i perquè les mesures i suports d'atenció educativa siguin coherents per tal d'evitar l'abandonament escolar en aquesta etapa.

A la resta **d'ensenyaments no universitaris** s'aplicarà el que estableix l'article 12 del Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

En el cas d'accés a estudis superiors i per tal d'acreditar la necessitat d'adaptació de les condicions de les proves, el PI per als i les alumnes ha d'elaborar-se d'acord amb la normativa corresponent als estudis cursats.

A qualsevol etapa, quan el pla de suport individualitzat no és prescriptiu, la decisió d'elaborar-lo, escoltades les parts, correspon a la CAEI d'acord amb la normativa. La proposta la pot fer:

- L'EAP, o l'especialista d'orientació educativa del centre educatiu quan escaigui, en els casos d'informe de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu (NESE).
- El tutor o tutora, o qualsevol membre de l'equip docent, quan en l'avaluació formativa i formadora dels processos d'aprenentatge detecti necessitats educatives que condicionen fortament el procés d'aprenentatge d'un alumne o alumna.
- La família, que s'adreça al tutor o tutora i/o a la direcció del centre per demanar que es consideri la possibilitat d'elaborar-lo.

8.3.2.- Procés d'elaboració (fases)

Abans d'iniciar la redacció d'un PI cal seguir el procediment següent:

- Identificar les necessitats educatives, conjuntament amb l'equip docent, l'alumne o alumna i la família.
- Revisar la idoneïtat de les mesures i suports universals i addicionals que s'estiguin aplicant.
- Proporcionar la informació recollida a la CAEI, que valora la proposta i aprova l'elaboració si escau.
- Informar l'alumne o alumna i la família de la proposta de PI.

El PI s'ha d'elaborar en el termini màxim de dos mesos:

- Des de l'inici del curs acadèmic.
- Des del moment en què la CAEI en determini la necessitat.
- Des de la incorporació de l'alumne o alumna per trasllat de centre i/o perquè s'incorpora tardanament al sistema educatiu. Una vegada aprovada l'elaboració del PI, i havent estat informats l'alumne o alumna i la família, el tutor o tutora serà el responsable de coordinar l'elaboració del PI i de fer-ne el seguiment, amb la col·laboració de tot l'equip docent, l'assessorament dels serveis educatius, si escau, i de l'especialista d'orientació educativa del centre educatiu, i prenent en consideració els informes que aportin altres professionals i agents implicats, com professionals de l'àmbit sanitari i sociosanitari, serveis socials...

Així mateix, el tutor o tutora ha d'actuar com a principal interlocutor amb l'alumne o alumna i els pares, mares o tutors o tutores legals. Conèixer bé els i

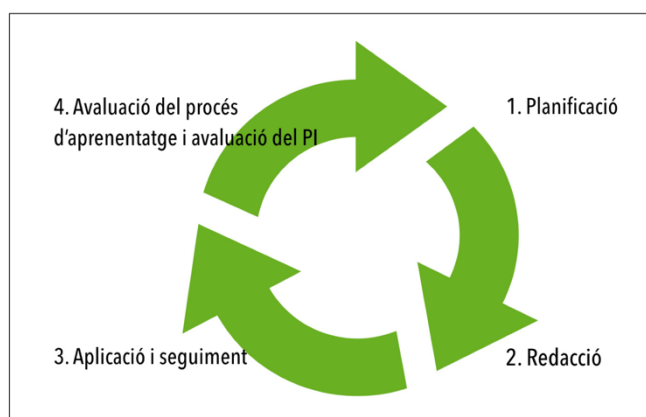
les alumnes facilita el procés d'elaboració del PI, en referma la idoneïtat i en facilita la implementació.

Correspon a la direcció dels centres, amb el vistiplau de la CAEI , aprovar el pla de suport individualitzat, facilitar la coordinació i la col·laboració dels i de les professionals que hi intervenen, i vetllar perquè es compleixi.

L'alumne o alumna i els pares, mares o tutors o tutores legals han d'estar informats del procés i han de col·laborar tant en l'elaboració dels acords com en el seguiment del PI.

Tots els agents que intervenen en el procés d'elaboració tindran accés a la informació del PI.

Les principals fases d'elaboració del PI són:

Il·lustració 6 Els plans de suport individuals

En la planificació, cal fomentar la col·laboració entre totes les persones implicades: l'alumne o alumna, els i les docents, la família i, si escau, altres agents. La col·laboració sustenta la confiança i construeix el compromís d'assolir els acords comuns planificats.

El tutor o tutora de l'alumne o alumna convoca i coordina les reunions per planificar el PI. És imprescindible el treball en equip i l'avaluació col·legiada.

Aquesta coordinació ha de permetre que totes les persones que són responsables de donar resposta a les necessitats educatives de l'alumne o alumna puguin:

- Identificar quines són les característiques personals i els aprenentatges previs a partir dels quals es poden construir els nous aprenentatges.
- Identificar quins són els elements del context escolar o de l'acció educativa que afavoreixen situacions valuoses d'aprenentatge i de relació per a l'alumne o alumna.
- Observar l'alumne o alumna i analitzar la informació recollida en diferents contextos que

afavoreixin l'aprenentatge.

- Plantejar una valoració psicopedagògica si s'escau.
- Compartir les metodologies i les organitzacions del context d'aprenentatge que tenen incidència directa en els processos d'aprenentatge i ajustar les mesures i suports a les necessitats de l'alumne o alumna.
- Establir els criteris d'avaluació referents a l'assoliment de les competències específiques del currículum d'acord amb les necessitats educatives de l'alumne o alumna.

Per tal de planificar les mesures i suports cal tenir en compte quina intensitat i durada hauran de tenir en funció de les necessitats educatives dels i de les alumnes i de l'objectiu d'assolir el màxim desenvolupament de les seves capacitats personals i les competències del currículum.

Les mesures per a l'atenció educativa són les accions i actuacions organitzades pels centres destinades a facilitar l'accés a l'aprenentatge i a la participació, a fi de permetre el progrés de l'alumnat, prevenir les dificultats de l'aprenentatge i assegurar un millor ajustament entre les capacitats dels alumnes i de les alumnes i el context educatiu. Aquestes mesures incideixen en tots els àmbits de l'educació (Annex)

Per a la redacció del PI, els centres determinen el model de document tenint en compte les diferents orientacions i propostes de model del Departament d'Educació.

El tutor o tutora de l'alumne o alumna ha de redactar els aspectes generals i comuns del pla, amb el suport de la CAEI, el mestre o mestra d'educació especial, el mestre o mestra de pedagogia terapèutica, l'especialista d'orientació educativa, i, si escau, l'EAP i el tutor o tutora de l'aula d'acollida. La resta de docents redacten la concreció del pla per a les àrees, les matèries, els àmbits o els projectes globalitzadors dels quals siguin responsables.

El PI ha de contenir tota la informació relativa a les dades personals i acadèmiques de l'alumne o alumna; el motiu pel qual es decideix elaborar el PI; les mesures i els suports necessaris perquè

l'alumne o alumna assoleixi les competències; els criteris d'avaluació, que seran el referent per avaluar i qualificar els aprenentatges de l'alumne o alumna i que han d'estar vinculats a la programació, els acords amb altres professionals i la família, i qualsevol altra decisió que l'equip docent consideri necessària. La redacció d'un PI ha d'incloure, com a mínim, els següents elements:

- Dades personals i escolars
- Justificació del PI
- Professionals i serveis
- Proposta educativa
- Conformitat del pla
- Reunions de seguiment i acords de continuïtat

Seguint aquest marc normatiu, la redacció d'aquesta proposta s'ha d'elaborar partint de la programació d'aula (formada per les situacions d'aprenentatge) que s'ha dissenyat per al grup classe en què es troba l'alumne o alumna.

Pel que fa a *l'educació infantil*, l'objectiu principal és el desenvolupament integral i harmònic de l'infant, considerant-lo un ésser capaç, en un marc de seguretat, cura, afecte, confiança i benestar, des de la perspectiva del respecte als seus drets i el creixement de totes les seves potencialitats.

El PI en aquesta etapa ha de recollir la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a les necessitats educatives d'aquell infant del segon cicle d'educació infantil que ho necessiti, en tots els contextos en què es desplega el projecte educatiu. Implica la prioritització de les competències específiques i dels criteris d'avaluació del currículum d'educació infantil per donar resposta a les necessitats educatives de l'infant.

Pel que fa a *l'educació bàsica*, es reconeix el currículum com una potent eina de futur per al desenvolupament integral de totes les persones en els seus aspectes cognitius, emocionals, afectius i relacionals, que ha de fer possible la realització del projecte de vida personal i professional per a tothom a partir de l'èxit educatiu.

Els elements del currículum dels quals s'ha de partir per elaborar la proposta educativa inclosa en el PI són les competències específiques i els criteris d'avaluació. Les competències específiques de les àrees, matèries o àmbits concreten els aprenentatges, tant pel que fa a les capacitats com pel que fa als sabers. Els criteris d'avaluació, que són el referent de l'avaluació, es vinculen a les competències específiques i indiquen l'adquisició dels aprenentatges de l'alumnat.

Els centres educatius han de desenvolupar i concretar els criteris d'avaluació del currículum en el seu projecte educatiu de centre. Pel que fa a la proposta educativa del PI, partint d'aquest PEC, l'equip docent ha de personalitzar, tant com sigui possible, els criteris d'avaluació per a aquell alumne o alumna a qui se li elabora un PI tenint com a referent els establerts a la programació d'aula.

A la proposta educativa del PI a l'educació primària s'hi determinen els criteris d'avaluació a partir dels quals s'avalua l'aprenentatge de l'alumne o alumna.

A *l'educació secundària* obligatòria, a més dels criteris d'avaluació també s'han de prioritzar les competències específiques i els sabers a treballar per donar resposta a les necessitats educatives

de l'alumne o alumna. Pot ser necessari consultar les competències específiques i els criteris d'avaluació de l'etapa de l'educació primària.

L'atenció educativa al batxillerat ha de promoure la continuïtat formativa de tot l'alumnat en aquesta etapa. En el cas de l'alumnat de batxillerat que tenia un pla de suport individualitzat a l'educació bàsica, s'ha de vetllar perquè el continuï tenint i perquè les mesures i suports d'atenció educativa siguin coherents per tal d'evitar l'abandonament escolar en aquesta etapa.

Els centres educatius han de vetllar perquè l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu pugui cursar aquests estudis amb èxit amb l'aplicació de les mesures i suports necessaris. Aquest fet pot comportar la flexibilització de la durada de l'etapa. En la proposta educativa del PI, a més dels criteris d'avaluació també s'hauran de prioritzar les competències específiques i els sabers a treballar. En el cas de l'alumnat nouvingut que s'incorpora als centres educatius amb posterioritat a l'inici de l'escolaritat obligatòria, la redacció del PI segueix els mateixos criteris que per a la resta d'alumnes, tenint en compte que es poden utilitzar inicialment els criteris d'avaluació de llengua estrangera de primària com a criteris de referència per a l'elaboració del PI de llengua catalana i castellana, tant a primària com a secundària. Un cop l'alumne o alumna hagi assolit el coneixement bàsic i comunicatiu de la llengua de la manera més intensiva possible, l'objectiu és que, com més aviat millor, els criteris de referència del seu PI siguin els de llengua catalana o castellana, però amb el nivell que es consideri que és adequat al seu progrés en l'aprenentatge

El PI és un document viu que s'ha d'actualitzar adaptar i millorar. Periòdicament, cal fer una valoració de la idoneïtat i l'eficàcia de la seva aplicació. La finalitat del seguiment és ajustar les mesures i suports planificats en el PI en relació amb el progrés en l'aprenentatge de l'alumne o alumna.

El tutor o tutora ha de vetllar perquè es faci el seguiment del PI, tant a les reunions de l'equip docent i a les sessions d'avaluació com a les reunions específiques que es portin a terme amb l'alumne o alumna, la família i, si escau, amb docents i altres agents implicats.

En el document del PI ha de quedar constància dels temes tractats i els acords o canvis que es plantegen al llarg del curs. Les dades de caràcter personal que hi consten s'han de tractar de forma lícita, lleial i transparent amb relació a l'interessat o interessada; s'han de recollir amb finalitats determinades, explícites i legítimes; i han de ser exactes, adequades, pertinents i limitades al que és necessari per a la finalitat per a la qual es tracten.

El PI s'ha de revisar íntegrament en el termini pactat i de manera periòdica, com a mínim cada curs escolar, per valorar-ne la funcionalitat, ajustar-ne els criteris d'avaluació i esmenar les mesures i suports que, eventualment, no hagin funcionat. Es recomana anar-lo valorant i ajustant en cada sessió d'avaluació i quan es consideri necessari.

Tots aquells canvis que es produeixin en aquest seguiment i comportin ajustar les mesures i suports s'han de compartir amb l'alumne o alumna i la família.

Quan la revisió del PI coincideixi amb el final d'un nivell o curs i, sobretot, al final d'una etapa educativa, la CAEI recollirà orientacions i recomanacions per als i les professionals que han de treballar amb l'alumne o alumna en el nou nivell, curs o etapa.

En el supòsit de trasllat de l'alumne o alumna a un altre centre educatiu, aquestes orientacions i recomanacions acompanyaran el darrer PI de l'alumne o alumna, que s'haurà de lliurar al director o directora del centre receptor.

L'alumne o alumna amb PI requereix un procés d'acompanyament personalitzat també en el moment de pas de curs, transició entre cicles i etapes o quan se li aplica una nova mesura addicional o intensiva externa al centre (AIS, UEC, atenció educativa domiciliària...). La CAEI pren una gran importància en el moment del pas curs per garantir el seguiment de l'alumnat amb PI. El mestre o la mestra d'educació especial, l'especialista d'orientació educativa, el tutor o tutora d'aula d'acollida... tenen un paper destacat en la transició entre cicles i etapes. En tots els casos, es pot demanar la intervenció i el suport de l'EAP per mitjà de la CAEI.

8.3.3.- Avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumne o alumna i avaluació del PI

L'avaluació, a les diferents etapes educatives, està regulada per la normativa següent:

- Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil. Capítol 4.
- Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica. Capítol 4.
- Decret 171/2022, de 20 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de batxillerat. Capítol 4.

Per a l'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat cal tenir en compte:

- A l'educació infantil s'han d'establir els criteris d'avaluació que evidencin el progrés esperat en referència a les capacitats de l'infant. Per a l'avaluació dels processos de desenvolupament i aprenentatge dels infants del segon cicle d'educació infantil, s'han de prendre com a referència els criteris d'avaluació de final d'etapa, que també poden orientar les decisions que es prenen al primer cicle de l'educació primària.
- A l'educació bàsica, l'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat és un component essencial de l'aprenentatge de cada alumne o alumna i ha de formar part de la programació d'aula. L'avaluació ha de ser global, contínua i formativa i ha de permetre que tant els i les docents com els i les alumnes puguin identificar els avenços, les dificultats i els errors que sorgeixen al llarg del procés educatiu i prendre les decisions oportunes per assolir les competències.

S'ha de promoure l'ús generalitzat d'estratègies i instruments d'avaluació variats i adequats, ajustats a les diferents situacions d'aprenentatge, que permetin la valoració del progrés de tot l'alumnat, tenint en compte la personalització dels aprenentatges i permetent ajustar millor la proposta educativa a l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu.

L'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat que disposa d'un PI es farà d'acord amb els criteris d'avaluació establerts en el pla esmentat, que en cap cas pot suposar una limitació en les seves qualificacions. Els criteris d'avaluació, que

són el referent de l'avaluació, es vinculen a les competències específiques i indiquen l'adquisició dels aprenentatges de l'alumnat.

- Al batxillerat, l'avaluació del procés d'aprenentatge guia i orienta el procés educatiu, tant en el seu vessant formatiu com en el qualificador. L'avaluació ha de ser contínua, global i formativa, en tant que proporciona informació que ha de permetre millorar els aprenentatges de l'alumnat i els processos d'ensenyament emprats, i ha de ser diferenciada per a cadascuna de les matèries o àmbits.

Cal promoure l'ús d'estratègies i instruments d'avaluació variats, que promoguin l'autoregulació i la metacognició; també que permetin valorar el treball, la implicació i l'esforç de l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge.

Els referents de l'avaluació són els criteris d'avaluació que es vinculen a les competències específiques de cada matèria. L'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat amb PI es farà d'acord amb els criteris establerts en el pla esmentat.

En el cas de l'alumnat d'origen estranger que s'incorpora tardanament per primera vegada al sistema educatiu a Catalunya un cop iniciada l'educació obligatòria, es poden utilitzar inicialment els criteris d'avaluació de Llengua Estrangera de primària com a criteris de referència per a l'elaboració del PI de Llengua Catalana i Llengua Castellana, tant a primària com a secundària.

L'alumnat amb PI ha de ser avaluat en les sessions d'avaluació del seu grup-classe, d'acord amb els criteris d'avaluació descrits en el seu pla. Els resultats d'aquesta avaluació s'han d'expressar en els mateixos termes que per a la resta d'alumnes.

En les sessions d'avaluació de cinquè i sisè de l'educació primària, en tots els cursos de l'educació secundària obligatòria i al batxillerat s'ha d'escoltar la veu de l'alumnat, que prèviament haurà reflexionat sobre els processos d'aprenentatge en les diferents àrees, matèries o àmbits. Cada centre ha de determinar el procediment a través del qual incorpora l'alumnat a les sessions d'avaluació.

És molt important assegurar-se que totes les persones implicades en l'educació de l'alumne o alumna, incloent-hi la família, entenen quins són els criteris a partir dels quals se l'avalua i quines implicacions pot tenir en la seva escolarització i en la seva continuïtat formativa.

Periòdicament cal fer una revisió i avaluació del PI i quan no s'ajusti al progrés d'aprenentatge de l'alumne o alumna, convé iniciar un nou procés de planificació que comportarà que la CAEI:

- Revisi i valori la informació recollida en el seguiment i l'avaluació del PI.
- Orienti i faci recomanacions per reelaborar-lo o, si escau, finalitzar-lo.

El PI pot finalitzar en qualsevol moment i abans del temps previst inicialment si l'evolució de l'alumne o alumna així ho aconsella. Aquesta decisió, a proposta del tutor o tutora, l'ha de prendre el director o directora del centre, de manera degudament justificada, amb l'acord de la CAEI i un cop informats l'alumne o alumna i la família.

Obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria de l'alumnat amb pla de suport individualitzat a l'educació bàsica:

El Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, estableix a l'article 26 que per als i les alumnes amb pla de suport individualitzat es prenen com a referents les competències i els criteris d'avaluació establerts en el seu pla per a l'obtenció del títol. En cap cas aquesta situació i les mesures i suports que se'n derivin poden suposar un obstacle per obtenir-lo. En els últims cursos de l'etapa d'educació secundària obligatòria és necessari assegurar-se que totes les persones implicades en l'educació de l'alumne o alumna que disposa d'un pla de suport individualitzat, incloent-hi els pares, mares o tutors o tutores legals, entenen quins són els criteris a partir dels quals es farà l'avaluació i s'emetrà la qualificació, i siguin informats sobre les possibilitats d'acreditar o no aquesta etapa educativa.

8.3.4.- El paper de l'alumnat respecte al PI

L'alumne o alumna ha d'estar informat de l'elaboració del pla de suport individualitzat i ha de ser escoltat en el seu procés d'elaboració, per assegurar la seva implicació i la personalització de la proposta d'aprenentatge tenint en compte l'etapa madurativa i les seves característiques personals.

Així, ha de conèixer-ne el contingut, les decisions que afecten l'avaluació dels aprenentatges i, si escau, la finalització del pla.

La col·laboració de l'alumne o alumna en l'elaboració del PI resulta essencial, amb el benentès que afavoreix el desenvolupament de l'autodeterminació, l'expressió dels propis interessos i la implicació en el seu propi aprenentatge.

L'alumne o alumna, a qualsevol edat, ha de conèixer els criteris d'avaluació establerts en el seu PI i incorporar-hi aspectes relacionats amb els seus interessos. I, sobretot al tercer cicle de primària, en l'educació secundària obligatòria i en el batxillerat, poden col·laborar en l'elaboració del PI:

- Aportant dades i informació sobre la percepció del seu propi aprenentatge (autoavaluació).
- Definint i concretant objectius educatius vinculats als seus interessos, expectatives i necessitats.
- Avaluant l'eficiència i l'adequació dels suports.

L'elaboració del PI amb l'alumne o alumna s'ha de fer sempre adaptant el vocabulari i les consignes al seu desenvolupament comunicatiu, personal i social.

8.3.5.- El paper de la família respecte al PI

El pare, mare, tutor o tutora legal han d'estar informats de l'elaboració del pla de suport individualitzat, del seu contingut, de les decisions que afecten l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges i, si escau, de la seva finalització.

La família té un paper important en la trajectòria escolar de l'alumne o alumna, pot compartir amb els i les docents informacions, actuacions i criteris subjectius, realistes i quotidians de gran valor. La família col·labora amb l'equip docent de formes diverses:

- Aportant dades per a l'avaluació de les competències de l'alumne o alumna: com es desenvolupa a casa, quins aprenentatges ha transferit a l'entorn familiar, quines són les seves preferències o quines debilitats i quines fortaleces observen en el procés.
- Ajudant a definir, concretar i implementar objectius funcionals, transferibles i significatius en l'àmbit familiar i comunitari.
- Gestionant el temps de lleure i emprant serveis comunitaris que incrementin les oportunitats d'aprenentatge i complementin la tasca del centre.
- Facilitant el seguiment de l'alumne o alumna al llarg de l'escolaritat.

A l'educació secundària obligatòria i al batxillerat, un cop la família, o l'alumne o alumna si és major d'edat, han signat el PI, n'han de rebre una còpia signada pel director o directora del centre.

9.- PROGRAMA SALUT-ESCOLA

<https://xtec.gencat.cat/ca/comunitat/salutescola/programasalutescola/>

Els objectius son:

- Apropar els serveis de salut als centres docents i als adolescents, mitjançant la consulta oberta als centres d'educació secundària amb les màximes garanties d'intimitat.
- Facilitar la promoció d'actituds i hàbits saludables (factors protectors) amb actuacions d'educació per a la salut.
- Reduir els comportaments que poden afectar negativament la salut (factors de risc).
- Detecció precoç dels problemes de salut a fi d'intervenir al més aviat possible.

Els eixos fonamentals d'actuació del PSiE són:

- La salut mental
- La salut afectiva i sexual

- Violència i maltractaments segons gènere
- Hàbits de salut (consum de tabac i altres drogues, altres addiccions, exercici físic, dieta, etc.)
- Trastorns de la conducta alimentària

10.- ALTRES PROJECTES DE CENTRE

A desenvolupar en funció de la realitat de cada centre educatiu.

- Mediació escolar (vinculat amb el projecte de mediació de centre).

A través de la matèria d'Aprenentatge i Servei – Servei a la comunitat de 4t d'ESO, es desenvolupa el projecte de mediació de l'escola amb professorat especialitzat en el tema que fa seguiment dels casos i orienta els mediadors.

~~—Aqui prou bulling~~

~~—Projectes per alumnes amb Altes capacitats~~

- Projectes vinculats a alumnat amb situació social desafavorida

Es col·labora amb les propostes de l'Ajuntament de Montcada i Reixac enfocades a aquest alumnat (classes de reforç, de català, centres oberts...)

~~—Projecte de diversificació curricular~~

11. CONTROL I AVALUACIÓ DEL PAD DE CENTRE

L'òrgan responsable de l'avaluació del Pla d'atenció a la diversitat és l'Equip Directiu de centre encapçalat per el/la Coordinador/a pedagògic/a.

Aquesta avaluació tindrà dos nivells de concreció:

1. Referida als objectius generals PAD que desenvoluparà semestralment l'Equip directiu de centre.

Les conclusions obtingudes de l'avaluació s'inclouran en el mateix document PAD del curs i a l'IRD (Informe Revisió per la Direcció) i seran tingudes en compte per introduir les modificacions i ajustaments necessaris el curs següent.

Caldrà exposar el resultat de l'indicador segons l'instrument de mesura, i l'avaluació i les propostes de millora per a cada objectiu.

2. **Referida a les enquestes de satisfacció anuals**, de tota la comunitat educativa, el resultat de les quals caldrà incloure en la revisió per la direcció així com les propostes de millora pel següent curs.

3. **Referides a la promoció de l'alumnat amb NESE** en funció del grau d'assoliment d'aquest respecte al seu curs i a canvis d'etapa que s'inclou en els indicadors de centre (mòdul de qualitat).

12.- ANNEX

12.1 ATENCIÓ I RESPOSTA EDUCATIVA A L'ALUMNT NESE

12.1.1 NESE d'Altes Capacitats.

El tipus d'excepcionalitat de l'alumne marcarà i definirà importants matisos en tota intervenció. Cal preveure els següents elements:

1. Completar i/o ampliar els continguts de cada etapa educativa.
2. Treballar els objectius de socialització i les habilitats comunicatives si es detecten necessitats específiques en aquest àmbit.
3. La interacció de l'alumne/a en el seu grup d'iguals.
4. Mesures de flexibilització.

La planificació acurada de les activitats permetrà que els alumnes puguin treballar desenvolupant al màxim les seves capacitats.

Les activitats que s'organitzin no cal que vagin només adreçades als alumnes amb altes capacitats, també hi poden participar aquells alumnes que tenen interès i motivació en les matèries que es treballen.

Més **informació** **Link:** RESOLUCIÓ ENS/I543/2013, de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats

12.1.2 NESE derivades de desavantatge educatiu.

Són aquelles situacions degudes a la incorporació tardana al sistema educatiu o derivades de situacions socioeconòmiques especialment desfavorides.

a) Incorporació tardana: incorporació inicial de l'alumne al sistema educatiu, en un moment posterior a l'inici de l'educació primària, en els darrers vint-i-quatre mesos o, excepcionalment, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos i procedeix d'àmbits lingüístics i culturals allunyats.

b) Situacions socioeconòmiques especialment desfavorides: situacions familiars, socials, culturals o econòmiques de desavantatge social que requereixen recursos addicionals per garantir el benestar de l'alumne i el seu desenvolupament òptim en el sistema educatiu. Aquestes situacions familiars, socials, culturals i econòmiques interfereixen en l'adquisició dels aprenentatges i en el desenvolupament integral de l'alumne.

La resposta educativa, es realitzarà tenint present els següents punts:

-**Comissió social:** Espai interdisciplinari que sorgeix de la Comissió d'Atenció a la Diversitat, en què es recullen les demandes detectades a l'escola o en altres serveis sobre problemàtiques socials que es manifesten, i que fa una anàlisi i reflexió per tal de consensuar la intervenció i establir un procés de seguiment.

- Donar suport a la tasca socioeducativa.
- Recollir i compartir informacions respecte a situacions socials i familiars que afecten el desenvolupament integral i escolar de l'alumne, i analitzar conjuntament aquestes situacions.
- Acordar i planificar la intervenció dels professionals de la Comissió per afavorir la millor escolarització dels menors en situacions socials o familiars desfavorides o de risc social.
- Fer un seguiment de les actuacions portades a terme.
- Planificar accions preventives individualment, en grup o en comunitat.
- Generar propostes de millora adreçades a les instàncies pertinents (plans educatius d'entorn, EAIA, comissions d'absentisme...) i altres agents socioeducatius del territori.

Els equips de llengua, interculturalitat i cohesió social (ELIC): equips de docents que donen suport al professorat en l'atenció a la diversitat relacionada amb l'alumnat especialment procedent de la immigració o amb l'alumnat amb risc d'exclusió social, en l'àmbit dels centres educatius i els plans educatius d'entorn.

12.1.3 NESE derivades de Trastorn d'Aprenentatge i la Comunicació.

Els trastorns d'aprenentatge interfereixen en la vida escolar de l'alumne, provocant que el seu rendiment acadèmic estigui per sota de les seves capacitats, de la mateixa manera poden dificultar les relacions amb els companys, repercutir negativament en la seva autoestima i en les relacions familiars. Aquestes dificultats es manifesten com una condició permanent, si bé van evolucionant al llarg de les diferents etapes educatives.

Tipologia:

a) Trastorn derivat de la comunicació i el llenguatge:

- Dislèxia.

Resposta educativa: (Proposta d'actuacions derivades de les dificultats específiques en l'àmbit de la lectura i escriptura.)

https://drive.google.com/file/d/1_fy9qZyILVatpZCXGDpt789vm0F6YOpr/view

- Trastorn específic del llenguatge (TEL).

Resposta educativa: (Proposta d'actuacions i mesures derivades del TEL)

https://drive.google.com/file/d/1-W-Dbt8kaB3IYvItlLbOWUa4Nh_uXKL2/view

b) Trastorn derivat de les matemàtiques:

- Discalculia.

Resposta educativa: (Proposta d'actuacions i mesures derivades de la discalculia)

<https://drive.google.com/file/d/1qWI5yvemy2EE9cZ-wFSI4BOJhB54TZAd/view>

c) Trastorn per Dèficit d'Atenció.

- Tipus inatent: Poden presentar: Descuits o oblots persistents. Comportaments al marge de la tasca que han de fer. Tendència a la distracció. Un estil cognitiu lent i dificultats d'aprenentatge.
- Tipus hiperactiu/impulsiu: Poden presentar: Moviments motors excessius. Impulsivitat verbal i/o conductual. Comportament problemàtic.
- Tipus combinat: Combinació dels dos tipus

Resposta educativa: (Proposta d'actuacions i mesures derivades del Trastorn per dèficit d'atenció)

https://drive.google.com/file/d/1DdXmYBWllbSo_JxblQXw0jDQPdzAyALN/view

Aquestes manifestacions conductuals es produeixen en tots els entorns: la família, l'escola i altres contextos socials.

12.1.4 NESE derivades de Trastorn de l'Espectre de l'Autisme.

El trastorn de l'espectre de l'autisme és un trastorn del desenvolupament que es manifesta obstaculitzant l'aprenentatge d'habilitats de comunicació i de relacions socials i la capacitat per a regular de manera flexible la conducta i el pensament.

Inclou diagnòstics d'autisme, TGD, síndrome de Asperger, trastorn desintegratiu infantil, TGD no especificat.

Resposta educativa

Proposta de Mesures i suports addicionals:

- Entorn estructurat.
- Treball per rutines.
- Ús de suports visuals i contextuais.
- Ambients sensorialment confortables.
- Utilització d'elements d'estructura i comprensió del temps: organitzadors, vinyetes (passat, present i futur).
- Suport per al treball en grup.
- Organitzar i flexibilitzar el temps i els espais.
- Espais de confort o racons específics.
- Organització del temps d'esbarjo i activitats de lleure.

Proposta de Mesures i suports Intensius

- Estructuració d'espais facilitadors del treball individual: per exemple, racons específics
- Desenvolupament de la comunicació i el llenguatge: llenguatge oral o SAAC
- Activitats d'aprenentatge explícites la importància del treball a partir dels propis interessos tenint en compte la intervenció i la valoració quan aquests són molt restringits.
- Els suports intensius SIEI, CREDA, AIS... dependran de les necessitats de suport de cada alumne i el seu entorn.

Taula amb propostes de mesures i suport per alumnes amb trastorn de l'espectre de l'autisme:

https://drive.google.com/file/d/1kZjtD-Q_L06ab746BJOLsIHPyvxA0WJ/view

12.1.5 NESE derivades de trastorn greu de conducta

Alteració del comportament no imputable a trastorn mental, que limita substancialment les habilitats d'aprenentatge, les habilitats per estructurar o mantenir relacions interpersonals satisfactòries i que comporta alguna forma de malestar subjectiu.

Resposta educativa:

Els infants amb dificultats de regulació del comportament tenen problemes per exigir-se a ells mateixos i posar-se a prova en tasques que, progressivament, es fan més difícils. Són alumnes que necessiten aquesta tutoria resilient i temps per aconseguir-ho, sense pressa. El punt de partida podria ser el fet de creure en les seves possibilitats, que siguin conscients que per al mestre són persones importants, alumnes únics, reconeguts, i que lluny d'excloure'ls pel seu comportament, el que vol el mestre és ajudar-los.

Taula amb propostes de mesures i suport per alumnes amb trastorn greu de conducta

<https://drive.google.com/file/d/1g8a7fbTkZRfmPA6VdB0NGpryFev-Rjfw/view>

12.1.6 NESE derivades de trastorn mental

Alteracions emocionals, cognitives o del comportament que afecten els processos psicològics bàsics, que dificulten l'adaptació de la persona a l'entorn cultural i social i que creen alguna forma de malestar subjectiu.

Resposta educativa:

La identificació i la intervenció en situacions de risc per a la salut mental han de tractar-se d'una forma esglaonada, organitzant estratègies i utilitzant instruments adequats per a la seva detecció i desplegant intervencions ajustades a les necessitats dels alumnes i de les seves famílies

La detecció precoç és fonamental per garantir que les intervencions educatives i terapèutiques esdevinguin eficaces i duradores.

La intensitat i diversitat d'actuacions educatives i terapèutiques han d'ajustar-se i personalitzar-se a les necessitats de cada alumne amb l'objectiu d'estructurar una intervenció integral i sistèmica.

Les mesures universals del sistema educatiu de promoció de la salut mental i prevenció del trastorn mental i de la conducta han d'adoptar una visió comprensiva del benestar emocional i social.

Pot ser necessària la participació del Centre de Recursos Educatius per a Trastorns del Desenvolupament i de la Conducta (CRETDIC) per a complementar

la tasca d'assessorament, orientació i formació als serveis educatius i als equips docents.

Un suport adreçat a alumnat amb trastorn mental que necessita suport intensiu són les Aules Integrals de Suport (AIS).

12.1.7 NESE derivades de discapacitat auditives.

Pèrdua auditiva de diferent grau que, encara que se'n facin correccions auditives, afecta el processament de la informació lingüística i el desenvolupament de la comunicació, el llenguatge i la parla.

Tenir una pèrdua auditiva no suposa només sentir-hi menys ja que afecta a la quantitat del so però també a la qualitat.

Resposta educativa:

El Departament d'Ensenyament ofereix suports específics entorn a les dificultats greus de comunicació i llenguatge que els alumnes poden manifestar degudes a la seva discapacitat auditiva.

Aquests poden ser:

- **CREDA (Centres de Recursos per a Deficients Auditius)**
- Centres amb projectes específics de suport a l'audició i el llenguatge.
- **Suports intensius a l'audició i el llenguatge (SIAL)**
- Mestres d'audició i llenguatge en centres d'educació infantil i primària.
- **Servei d'interpret en llengua de signes (ILSC)**
- **Suport tècnics (audiòfons, implants coclears, aparells de freqüència modulada(FM))**

12.1.8 NESE derivades de discapacitat visual

L'alumnat amb baixa visió és un col·lectiu prou heterogeni des del punt de vista de les característiques visuals que poden presentar. La discapacitat visual és una alteració de la visió que, encara que se'n facin correccions òptiques, afecta el funcionament escolar.

Els centres docents amb alumnat amb discapacitat visual reben el suport de professionals itinerants especialistes. Aquests formen part d'un programa d'intervenció educativa vinculat al Centre de Recursos Educatius per a Deficients Visuals (CREDV), fruit d'un conveni de col·laboració entre el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i l'ONCE. La seva intervenció es concreta en tres grans àmbits: alumnat i famílies, centres i professorat, i zona educativa.

Resposta educativa:

Taula amb proposta de mesures per alumnat amb discapacitat visual.

12.1.9 NESE derivades de discapacitat intel·lectual

La discapacitat intel·lectual, segons defineix el DSM V, és un trastorn que comença en el període de desenvolupament i que inclou limitacions en el funcionament intel·lectual i en la conducta adaptativa quant al domini conceptual, social i pràctic, i que té implicacions importants en l'aprenentatge escolar.

Resposta educativa:

Serà necessari elaborar un pla de suport individualitzat (PI) que reculli, a partir de l'avaluació psicopedagògica i formativa de l'alumne, les mesures i suports necessaris així com la seva planificació i avaluació.

En la planificació educativa, caldrà prioritzar les habilitats que permeten l'accés i la participació en aprenentatges, activitats i entorns significatius:

- Habilitats fundacionals. Es consideren bàsiques per a la interacció amb les persones i la informació. Permeten l'accés a aprenentatges, activitats significatives i entorns rellevants. Són essencials les que faciliten la independència, la relació, la participació i el benestar. Exemples: participar en el taller de l'hort (ser l'encarregat, actiu que fomenti la relació)
- Estratègies d'aprenentatge autodirigit. Estratègies que permeten planificar, realitzar i controlar tasques així com regular i modificar la pròpia conducta. Exemples: seqüències amb suport visual, pictogràfic .
- L'autodeterminació. Es refereix a l'autosuficiència i l'autodirecció de l'individu. Potenciar el demanar o fer-li activitats amb èxit garantit. Reforç positiu. Que puguin triar, decidir, participar del seu aprenentatge, ús d'aplicacions per a dispositius mòbils.
- La competència social. És el resultat de la combinació de la conducta adaptativa, les habilitats socials i l'acceptació dels iguals (Jacobson i Mulick 1996). Exemples: Treballs cooperatius, apadrinament lector, per racons, tallers intercycles.

Taula amb proposta de mesures per l'alumnat amb discapacitat intel·lectual.

12.1.10 NESE derivades de discapacitat física.

Els alumnes amb discapacitat motriu són aquells que presenten de forma transitòria o permanent una alteració de l'aparell motriu.

Respostes educatives:

Les necessitats d'aquests alumnes són enormement variades. Alguns d'ells sols requeriran adaptacions de l'entorn per poder accedir autònomament als diferents entorns escolars, per altres alumnes serà necessari un Pla de Suport Individualitzat que reculli mesures i suports per afavorir la comunicació i l'accés al currículum. Els serveis educatius compten amb professionals especialitzats que poden donar suport (fisioterapeutes i logopedes) per a la millor atenció educativa.

12.1.11 NESE derivades de pluridiscapacitat

Els alumnes amb pluridiscapacitat acostumen a tenir trastorns neuromotors greus, amb dificultats severes en el llenguatge que afecten la intenció comunicativa, la comprensió i l'expressió, i discapacitat intel·lectual amb greus limitacions en la memòria, la percepció, el raonament, la consciència i el desenvolupament emocional. Generalment necessitaran suport en totes les àrees del desenvolupament.

Resposta educativa:

Els alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu derivades de pluridiscapacitat necessitaran unes mesures i suports de major intensitat que es recolliran en el Pla de Suport Individualitzat.

12.1.12 NESE derivades de situació de malaltia

El diagnòstic d'una malaltia pot comportar un període d'hospitalització i/o de convalescència que suposa canvis en la vida quotidiana dels infants, els adolescents i les seves famílies.

Per aquest motiu, el Departament d'Ensenyament estableix mesures i suports addicionals que procuren normalitzar i garantir la continuïtat dels aprenentatges de l'infant o adolescent, així com la seva vinculació amb el seu centre educatiu.

Aquests suports es concreten en:

- Aules hospitalàries:
 - o Els infants o joves que a causa d'una malaltia requereixin una hospitalització i no puguin seguir temporalment els estudis en el seu centre educatiu, poden rebre atenció educativa a les aules hospitalàries, on se'ls ofereixen activitats específiques adaptades a l'estat clínic i al temps d'estada.
- Atenció educativa domiciliària

- L'alumnat en edat d'escolaritat obligatòria en situació de convalescència per raó de malaltia que no pugui assistir al seu centre educatiu durant un període superior a 30 dies, podrà rebre atenció educativa al domicili familiar. Un docent del Departament d'Ensenyament es desplaçarà al domicili per assegurar la continuïtat dels aprenentatges.
- L'equip docent del centre on està matriculat l'alumne, amb l'assessorament, si escau, de l'EAP, elaborarà la proposta curricular que ha de desenvolupar l'alumne/a durant aquest període.
- Aules en hospitals de dia per a adolescents:
 - Els Hospitals de dia per a adolescents són unitats assistencials d'hospitalització parcial on s'hi engloben diferents recursos terapèutics i educatius que permeten atendre adolescents en situació de crisi, quan no és possible fer-ho en règim ambulatori. Aquest tipus d'assistència, integrada en la comunitat, possibilita a l'adolescent mantenir els seus vincles familiars i socials.

Els alumnes que estan atesos en centres del Departament de Salut o en atenció educativa domiciliària, que no poden assistir als centres educatius regularment per un temps llarg, han de tenir un pla de suport individualitzat elaborat per l'equip docent del centre educatiu.

És imprescindible la coordinació entre els diferents agents implicats en el procés educatiu: els professionals del centre educatiu, els docents de l'hospital i/o el domicili familiar, amb l'infant i la família.

Així, podem garantir una atenció integral que s'ajusti a les necessitats dels infants i adolescents i un entorn que ajudi a normalitzar al màxim la seva vida.

12.1.13 NESE derivades de desavantatge educatiu o amb risc d'abandonament escolar prematur:

a) Incorporació tardana: incorporació inicial de l'alumne al sistema educatiu, en un moment posterior a l'inici de l'educació primària, en els darrers vint-i-quatre mesos o, excepcionalment, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos i procedeix d'àmbits lingüístics i culturals allunyats.

b) Situacions socioeconòmiques especialment desfavorides: situacions familiars, socials, culturals o econòmiques de desavantatge social que requereixen recursos addicionals per garantir el benestar de l'alumne i el seu desenvolupament òptim en el sistema educatiu. Aquestes situacions familiars, socials, culturals i econòmiques interfereixen en l'adquisició dels aprenentatges.

c) **Risc d'abandonament escolar prematur:** una prioritat de l'acció tutorial a l'educació secundària obligatòria és la personalització de l'aprenentatge i la prevenció de l'abandonament escolar prematur. D'una banda, la identificació de factors socioeconòmics i socioculturals vulnerabilitzadors de l'alumnat i, d'altra

banda, el disseny d'entorns d'aprenentatges flexibles constitueixen factors de prevenció d'aquest abandonament. També cal promoure la continuïtat formativa d'aquest alumnat cap a les diverses opcions dels ensenyaments postobligatoris existents, d'acord amb les seves possibilitats i interessos.

12.2 LEGISLACIÓ RELATIVA A L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Normatives principals

La inclusió escolar i la cohesió social són dos dels principis generals que inspiren el sistema educatiu de Catalunya, que se sustenten en el reconeixement internacional sobre el fet que l'educació inclusiva és un pilar fonamental per promoure la inclusió social de totes les persones en tots els àmbits de la vida, des de la infància fins a la vellesa.

El Decret **175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica** defineix educació inclusiva com: l'acció educativa inclusiva ha d'estar sempre present per oferir a tot l'alumnat experiències, referents i aprenentatges diversos des d'una perspectiva global intercultural i no etnocèntrica ni androcèntrica, que s'ajustin de manera personalitzada al moment evolutiu de cada alumne o alumna i també a la seva variabilitat i ritme personal de treball.

S'ha de garantir la inclusió educativa, l'atenció personalitzada, la participació de l'alumnat a través dels canals que determini cada centre educatiu i la convivència positiva, així com la detecció precoç de les dificultats en l'aprenentatge i la posada en marxa de mecanismes de suport i flexibilització que tinguin en compte els agents socioeducatius de l'entorn, alternatives metodològiques i altres mesures adequades. Les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adoptin per garantir la personalització de l'aprenentatge i l'èxit de totes les persones s'han de regir pels principis del disseny universal per a l'aprenentatge (DUA).

El mateix decret es basa en els principis com:

- El reconeixement de la diversitat com un fet universal
- El sistema inclusiu com l'única mirada possible per donar resposta a tots els alumnes
- La personalització de l'aprenentatge perquè cada alumne pugui desenvolupar al màxim les seves potencialitats
- L'equitat i la igualtat d'oportunitats com a dret de tots els alumnes a rebre una educació integral i amb expectatives d'èxit
- La participació i la corresponsabilitat per construir un projecte comú a partir del diàleg, la comunicació i el respecte.

- La formació del professorat per promocionar oportunitats de creixement col·lectiu i per desenvolupar projectes educatius compartits.

La publicació del **Decret 150/2017** desplega la Llei d'Educació 12/2009 i té per objecte garantir que tots els centres educatius siguin inclusius.

Alhora, l'atenció educativa a l'alumnat comprèn el conjunt de mesures i suports destinats a tots els alumnes, amb la finalitat d'afavorir el seu desenvolupament personal i social i perquè avancin en l'assoliment de les competències de cada etapa educativa i la transició a la vida adulta, en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Normatives específiques

Ordre ENS/164/2016, de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària. (DOGC núm. 7148, de 23.6.2016).

LLEI 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat.

Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa

Resolució ENS/1543/2013, de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats (DOGC núm. 6419, de 17.7.2013).

Resolució ENS/1544/2013, de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb trastorns de l'aprenentatge (DOGC núm. 6419, de 17.7.2013).

Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (DOGC núm. 5641, de 2.6.2010).

LLEI 17/2010, del 3 de juny, de la llengua de signes catalana.

El Decret 171/2022, articles 25 i 26 de 20 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de batxillerat, estableix que l'atenció educativa a l'etapa de batxillerat ha de promoure la continuïtat formativa de tot l'alumnat en aquesta etapa. Els centres educatius que imparteixen ensenyaments de batxillerat han de vetllar perquè l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu pugui cursar aquests estudis amb èxit amb l'aplicació de les mesures i els suports necessaris.

El Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, que inclou els dos cicles de l'etapa, en l'article 12 estableix l'atenció educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Resolució de 22 de febrer de 2023, referent a l'organització i el funcionament de les aules integrals de suport

Decret 299/97, de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social.

Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat.

Documents d'organització i gestió del centre de cada curs.

Altres directrius:

La Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (2006)

L'OCDE (2007) afirma que les circumstàncies individuals i socials no haurien de suposar un obstacle per a l'èxit educatiu.

UNESCO (2009) a través de les directrius sobre polítiques d'educació inclusiva, fent seu el contingut de la **Declaració de Salamanca (1994)** i desenvolupant-lo.

L'Agència Europea per a les necessitats especials i l'educació inclusiva (2011) ha actualitzat les seves recomanacions als governs dels països membres assenyalant els principis bàsics que han de presidir la política educativa en l'àmbit de l'educació inclusiva.

Informe de la UNESCO 2015 es revisen les directrius internacionals adaptant-les als nous reptes del segle XXI.

L'agenda mundial de l'educació (**Educació 2030**) forma part dels **17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** de les Nacions Unides. En l'àmbit de l'educació es recullen en l'Objectiu de Desenvolupament sostenible 4 (**ODS4**), que pretén “garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom”.

12.3 ENLLAÇOS D'INTERÉS

Curriculum

- [El nou currículum. Una oportunitat per aprendre amb sentit](#)

Guies

- [Guia de l'educació infantil](#)
- [Guia de l'educació bàsica](#)
- [Guia del batxillerat](#)

Situacions d'aprenentatge

- [Situacions d'aprenentatge. Educació infantil](#)
- [Situacions d'aprenentatge. Educació bàsica](#)
- [Situacions d'aprenentatge. Batxillerat](#)

Competències transversals a l'educació bàsica

- [Les competències transversals a l'educació bàsica](#)
 - Competència ciutadana
 - Competència emprenedora
 - Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

– Competència digital

Components transversals de les competències clau del batxillerat

- **Activitats d'avaluació de batxillerat**

Educació inclusiva

- **Educació inclusiva**
- **Mesures i suports**
- **De l'escola inclusiva al sistema inclusiu**
- **Disseny universal per a l'aprenentatge (DUA)**

Xarxa de competències

- **Xarxa de Competències (XTEC)**
- **Xarxa de Competències (nodes)**

Avaluació

- **Avaluar és aprendre**

Documents del model lingüístic del sistema educatiu català

- **El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya. L'aprenentatge i l'ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural**